ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΠΡΟΝΟΙΑ

ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

ΕΤΟΣ Θ'. ΤΟΜΟΣ Ι'.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 20 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1919. ΑΡΙΘ. 222

Η ΚΑΘ' ΗΜΑΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΩΣ ΕΚΦΡΑΣΤΗΣ ΤΗΣ ΦΥΛΕΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΟΣ

Ἐν προηγουμένῳ ἡμῶν ἄρθρῳ κατεδείξαμεν, ὅτι ἡ θρησκευτικότης εἶναι χυμὸς ἑλληνικώτατος, συνιστῶν τὴν κυριαρχοῦσαν γραμμὴν τῆς φυλετικῆς καὶ ἐθνολογικῆς ἡμῶν ὑποστάσεως. Ἀλλ' εἶναι παντί που δῆλον, ὅτι τούτου ἕνεκα ὡς μόνη φυσικὴ ζῳογόνος πηγὴ πρὸς συντήρησιν καὶ ἐπίρρωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος ἐνδείκνυται ἡ καθόλου μὲν θρησκευτικὴ ἀγωγή, ἰδιαίτατα δὲ ἡ σχολικὴ θρησκευτικὴ ἐκπαίδευσις. Ὑποσχεθέντες νὰ ἐξαντλήσωμεν τὸ ἅπαξ θιχθὲν ζήτημα τῆς παιδαγωγικῆς ἀξίας ἢ ἀπαξίας ἐν τῇ δεοντολογικῇ ἑλληνοπρεπεῖ παιδαγωγίᾳ, ἐπανερχόμεθα καὶ πάλιν ἐπ' αὐτοῦ, βέβαιοι ὄντες ὅτι ἡ φωνὴ ἡμῶν, φωνὴ ῥηγνυμένη ἐκ τῆς συναισθήσεως τῶν εὐθυνῶν καὶ καθηκόντων ἡμῶν ἀπέναντι τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς Ἐκκλησίας, θὰ ἠχοῖ πάντως εἰς ὦτα ἀκουόντων.

Ἐπιμένομεν νὰ ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν παντὸς κηδομένου τοῦ μέλλοντος τῆς φυλῆς ἐπὶ τῆς φύσεως τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς ὡς κατ' ἐξοχὴν θρησκευτικῆς. Τὸ ἀναμφήριστον τοῦτο ψυχολο-

γικὸν δεδομένον καλῶς ἐμελέτησαν καὶ κατενόησαν οἱ πατέρες ἡμῶν· τοῦτο δὲ ὡδήγησε καὶ τοὺς διανοουμένους τῆς ἡμετέρας φυλῆς ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς νὰ θέσωσι βᾶσιν τοῦ ἑλληνοπρεποῦς ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος τὴν ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει καλλιέργειαν τοῦ θρησκευτικοῦ πνεύματος. Ὁ Σωκράτης, ὁ Πλάτων, ὁ Ἀριστοτέλης, ὁ Πλούταρχος, σύμπασα ἡ εὐκλεὴς χορεία τῶν περὶ ἑλληνοπρεποῦς καὶ καθόλου ἀνθρωπιστικῆς παιδείας γνωματευσάντων ἀπὸ τῶν παναρχαίων σοφῶν μέχρι τοῦ ἀειμνήστου Κοραῆ καὶ τόσων ἄλλων ἐπιμεληθέντων τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἀγωγῆς, ὁμοφώνως ἀποφαίνονται, ὁμοφώνως, διότι διερμηνεύουσι καὶ ὠθοῦνται ὑπὸ τῆς ἀνόσου θρησκευτικῆς-ἑλληνικῆς συναισθήσεως τῶν ἀναγκῶν καὶ πόθων τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ψυχῆς, ἀποφαίνονται λέγομεν, ὅτι μακρὰν τῆς θεότητος καὶ τῆς θρησκείας ἀδύνατον νὰ τιθασσευθῇ τὸ ἐν ἀνθρώποις ἄγριον, ἀδύνατον νὰ συγκροτηθῇ καὶ ζήσῃ βίον φυσικὸν ἀνθρωπίνη κοινωνία, ἀνεπίτευκτος ὁ ἐξανθρωπισμός, ὃν οἱονεὶ δι' ἀντικλεῖδος νομίζουσιν ὑπερφίαλοί τινες κεφαλαί, ὅτι θὰ ἠδύναντο νὰ κατορθώσωσι διὰ τῶν φώτων μόνων τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων. Καὶ ἴσως δὲν εἶναι περιττὸν νὰ τονίσωμεν, ὅτι τρανώτατα ἀποδείκνυται ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἰδιαίτατα ἐν τῇ ἐθνικῇ ἡμῶν ἱστορίᾳ, ὅτι ἐφ' ὅσον ἡ πίστις καὶ ἡ ἀφοσίωσις εἰς τὰ πάτρια, τὰ ὁποῖα πάτρια ἦσαν πρὸ παντὸς ζῆλος περὶ τὰ θεῖα, ἐφ' ὅσον λέγομεν ἡ πίστις καὶ ἡ ἀφοσίωσις εἰς τὰ πάτρια διετηρεῖτο καὶ ἤκμαζε, συνεκρατεῖτο ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς κοινωνίαις καὶ ὁλοκλήρῳ τῷ ἔθνει ἡμῶν ἡ πᾶσα δυνατὴ ἠθικότης καὶ κοινωνικὴ εὐημερία, ἐνῷ ἡ περὶ τὰ θεῖα ψυχρότης καὶ αἱ δεισιδαιμονίαι συνεπήγοντο πάντοτε τὸν μαρασμὸν τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν ἰδεωδῶν καὶ δυνάμεων. Καὶ τοῦτο δύναται νὰ ἀποτελῇ αἰώνιον τίτλον τιμῆς διὰ τὴν ἑλληνικὴν παιδαγωγίαν, ὅτι πάντες οἱ κορυφαῖοι ἀντιπρόσωποι αὐτῆς εὐστόχως ἐνεῖδον ἐν τῇ θρησκευτικῇ ἐκπαιδεύσει καὶ μορφώσει τὴν βάσιν τῆς ἀσφαλοῦς καὶ ὑγιοῦς καὶ ὁμοειδοῦς φυσιολογικῆς ἑλληνοπρεποῦς ἐκπαιδεύσεως. Ἀξίζει δὲ νὰ μὴ

παραλείψωμεν ἐνταῦθα, ὅτι εἰς τὰς κλεινὰς Ἀθήνας, καὶ καθ' ἣν ἐποχὴν ἐθεωροῦντο αὗται τὸ ἐκπαιδευτικὸν κέντρον ὅλης τῆς Ἑλλάδος τοὐλάχιστον, καὶ αὐτὴ ἡ ἀνωτάτη ἐκπαίδευσις, ἡ ἀναλογοῦσα πρὸς τὴν σύγχρονον πανεπιστημιακήν, ἡ ἐκπαίδευσις αὐτή, ἐνῷ εἰς οὐδένα ἄλλον περιορισμὸν ὑπέκειτο, ὑπεβάλλετο ὅμως αὐστηρότατα εἰς τὸν περιορισμὸν τοῦ νὰ τηρῇ τὴν εὐλάβειαν πρὸς τὰ θεῖα καὶ τὴν θρησκείαν, ὁ δὲ διδάσκων, ὁ ἐκφραζόμενος ἐναντίον τῶν θεῶν, ἐτιμωρεῖτο διὰ θανάτου ὡς διαφθορεὺς τῶν ἠθῶν τῆς νεολαίας. Ἡ αἰωνόβιος ὁμοειδὴς αὕτη θρησκεύουσα ἐκπαίδευσις, πλήρως ἱκανοποιήσασα τὰς πνευματικὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐθνικῆς ψυχῆς διετηρήθη ὡς κόρη ὀφθαλμοῦ καὶ διατηρεῖται μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν αὐτὴ μόνη ἀποτελοῦσα τὴν ἔκφρασιν τῆς διὰ μέσου τόσων περιπετειῶν καὶ κινδύνων διελθούσης καὶ δοκιμασθείσης ἐθνικῆς ἑνότητος ἔν τε τῷ προχριστιανικῷ καὶ τῷ μεταχριστιανικῷ ἑλληνισμῷ. Καὶ ἂν σήμερον καυχώμεθα ἡμεῖς οἱ ἀπόγονοι, ὁμολογοῦσι δὲ καὶ οἱ ξένοι σοφοί, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἕλληνες ἔθεσαν τὰς ἀσαλεύτους βάσεις τῶν ἐπιστημῶν, διατί νὰ μὴ ὁμολογήσωμεν καὶ τοῦτο, ὅτι καὶ τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης, τῆς μόλις σήμερον καλιεργουμένης, οἱ πατέρες ἡμῶν ἔθεντο ὑγιῶς τὰς βάσεις ἐπὶ θρησκευτικῶν προϋποθέσεων; Ἡ πραγματικὴ παρατήρησις τοῦ Πλουτάρχου, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ συναντήσῃ τις πόλιν ἄθεον καὶ νὰ λάβῃ σύστασιν ἀνθρωπίνη κοινωνία εἶνε τὸ ἀπροσμάχητον δεδομένον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐκρηπιδώθη ἡ γνησία ἑλληνικὴ ἀλλὰ καὶ πᾶσα ἀξία τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς παιδαγωγία.

Φυσικὸν καὶ ἀναντίλεκτον εἶναι νῦν τὸ πόρισμα, ὅτι ἀπομακρυνόμενοι τῆς ἀπ' αἰώνων ἐμπεδωθείσης, συμπαγοῦς καὶ ἀποκρυσταλλωθείσης ἐθνικῆς ἡμῶν ταύτης παιδαγωγίας, διατιθέμενοι ὁπωσδήποτε δυσμενῶς εἰς βάρος τῆς θρησκευτικῆς τῶν γενεῶν ἡμῶν ἐκπαιδεύσεως, ἀστοχοῦμεν περὶ τὰ καίρια, φωρώμεθα ἀγνοοῦντες τὴν φύσιν τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς, ἐλεγχόμεθα μὴ ἔχοντες συναίσθησιν ζητήματος σοβαρωτάτου, καταντῶμεν διὰ τῆς ἀκρίτως

ὑπολανθανούσης ἀντιθρησκευτικο-εκπαιδευτικῆς ἰδεολογίας αὐτὸ τοῦτο ἐθνοκτόνοι, δήμιοι τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως. Ἐὰν συγκεντρώσωμεν ἑαυτοὺς καὶ ἀπαλλάξωμεν πρὸς στιγμὴν ἡμᾶς αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ κράτους τῶν πιθηκοειδῶν φραγκισμῶν, ἐὰν ἀποτρίψωμεν ἀφ' ἡμῶν τὴν χαριτόβρυτον ἀποστροφὴν παντὸς ἐθνικοῦ, ἐὰν παύσωμεν νὰ θεοποιῶμεν ἀδιακρίτως πᾶν ὅ,τι ξένον, ἐὰν κάμωμεν ἔκκλησιν εἰς τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν ἰδιοφυΐαν, εἰς τὴν ἐθνικὴν ὑπερηφάνειαν, εἰς τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν, εἰς τὸ ἐθνικὸν καλόν, θὰ λάβωμεν τὴν ἐπίγνωσιν, ὅτι ἐνδεχομένη παραστράτησις ἡμῶν καὶ πάσης μελλούσης ἑλληνικῆς γενεᾶ. ἀπὸ τῆς διακεχαραγμένης φυσιολογικῆς ἡμῶν ἐκπαιδεύσεως δὲν ἔχει παρὰ νὰ διακόψῃ τὴν ψυχολογικὴν σχέσιν πρὸς τὰς προτέρας ὁμοεθνεῖς γενεὰς καὶ ἡ ἐπὶ ἀντιθρησκευτικοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος ἑλληνικὴ τυχὸν παιδαγωγία δὲν θὰ παράγῃ, εἰ μὴ Ἕλληνας ἐκφύλους, ἕλληνας μὴ συνεχομένους ψυχικῶς πρὸς τὰς προτέρας γενεάς, ἕλληνας ὄχι γνησίους, αὐτὸ τοῦτο γελοιογραφίας τύπου ἑλληνικοῦ. Καὶ ἐπειδὴ ἡ μὲν παροῦσα γενεὰ εἶναι φυσικὸν δημιούργημα τῆς προτέρας, ἡ δὲ μέλλουσα γενεὰ τῆς παρούσης, θὰ πέσῃ εἰς ἡμᾶς ὁ ἄδοξος κλῆρος, ἂν ἀφίσωμεν νὰ παρασυρθῶμεν ὑπὸ καινοτόμων λειτουργῶν τῆς ἐκπαιδεύσεως, τῆς διασπάσεως τῆς ἐθνικῆς ψυχολογικῆς συνοχῆς; Ἀλλ' ἀντὶ ν' ἀποφαινώμεθα ὡς ἀπὸ τρίποδος καὶ ἐντελῶς ἀνεπιγνώστως, ἂς μελετῶμεν τὰ ζητήματα βαθύτερον καὶ διαυγέστερον καὶ ἠρεμώτερον καὶ θὰ ἀναγνωρίσωμεν πάντως, ὅτι ἡ τόνωσις τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος καὶ ἡ διὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως φωτεινὴ αὐτοῦ κατεύθυνσις κρικοποιεῖ τὰς διαδεχομένας ἀλλήλας ἑλληνικὰς γενεὰς καὶ συγκρατεῖ ἀδιάσπαστον τὸν ἑλληνισμόν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶναι ἐπάναγκες μάλιστα εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις ὡς τὸ μόνον ἐχέγγυον τῆς διατηρήσεως τῆς φυλῆς.

ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ
ΤΗΣ Α' ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΛΟΥΚΑ

[22 Σεπτεμβρίου]

Β' Κορ. 6,16 - 7,1.

Πολλάκις εὑρίσκει τὴν εὐκαιρίαν ὁ μακάριος Παῦλος νὰ ὑπενθυμίζῃ εἰς τοὺς Χριστιανοὺς ὁποίας ὑποχρεώσεις ἐπιβάλλει εἰς αὐτοὺ

ὁ τίτλος τοῦ χριστιανοῦ, ὁ ὁποῖος καλῶς ἐκτιμώμενος, εἶναι ἕνας ἀφάνταστος τίτλος εὐγενείας. Τὴν ἀνεκτίμητον ἀξίαν τοῦ τίτλου τούτου, ἀξίαν, τὴν ὁποίαν δυστυχῶς, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐλαφρᾷ τῇ καρδίᾳ ποδοπατοῦμεν, τὴν βλέπει ὁ θεσπέσιος Παῦλος μὲ ὅλο της τὸ μεγαλεῖον καὶ θέλει ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴν καρδιάν του νὰ δώσῃ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους νὰ τὴν ἐννοήσουν καλά. Διὰ τοῦτο συχνὰ εἰς τὰς ἐπιστολάς, τὰς ὁποίας γράφει, χαρακτηρίζει τοὺς χριστιανοὺς ὡς ναοὺς Θεοῦ, ὅπως τονίζει τοῦτο καὶ εἰς τὴν σημερινὴν ἀποστολικὴν περικοπήν.

«*Ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐστε ναὸς Θεοῦ ζῶντος*». Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ἄλλους, ὅσοι δὲν εἶναι χριστιανοί, σεῖς, λέγει ὁ Παῦλος, πρὸς τοὺς χριστιανοὺς τῆς Κορίνθου ἔχετε ἐντελῶς ὑπέροχον ἐξαιρετικὴν θέσιν: εἶσθε *ναὸς Θεοῦ*. Καὶ τίνος Θεοῦ; ὄχι θεοῦ κωφοῦ καὶ βωβοῦ τῶν ἀρχαίων εἰδωλολατρῶν, ὄχι ἑνὸς μόσχου χρυσοῦ τῶν Ἑβραίων ὄχι ἑνὸς δένδρου, ὄχι ἑνὸς ἀγάλματος κάποιου Καίσαρος, ἀλλὰ τοῦ Θεοῦ *τοῦ ζῶντος*, αὐτοῦ ὁ ὁποῖος ζῇ καὶ κινεῖται, εἶναι πηγὴ τῆς ζωῆς καὶ σκορπίζει εἰς τὸ σύμπαν τὴν ζωήν, τοῦ Θεοῦ τοῦ *Ἀληθινοῦ*. Δὲν εἶναι κάπως ἀπορίας ἄξιον; Πῶς ἦσαν οἱ χριστιανοὶ τῆς Κορίνθου ναὸς θεοῦ; Ἐξηγεῖ τὰ πράγματα ὁ μακάριος Ἀπόστολος. Καὶ ἀντὶ νὰ ἀνοίξῃ σειρὰν ἀνθρωπίνων συλλογισμῶν, οἱ ὁποῖοι κάποτε-κάποτε δὲν ἔχουν τέλος, ἀφίνει τὸν λόγον εἰς τὸν ἴδιον τὸν θεόν. Ἐκεῖνος εἶπεν: «*Ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς* (ἐννοοῦνται οἱ Ἑβραῖοι) *καὶ ἐμπεριπατήσω, καὶ ἔσομαι αὐτῶν Θεὸς καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι λαός*». Δηλαδή· λέγει ὁ Θεός: θὰ τοὺς συναναστραφῶ, θὰ κατοικήσω μαζύ των, θὰ ἀναπτύξω μ' αὐτοὺς μίαν τοιαύτην οἰκογενειακὴν σχέσιν, ὥστε ὁ ἕνας νὰ ἀνήκῃ εἰς τὸν ἄλλον. Ἐγὼ θὰ εἶμαι ὁ Θεός των, ὁ προστάτης των, αὐτοὶ θὰ εἶναι ὁ λαός μου, οἱ προστατευόμενοί μου· «*καὶ ἔσομαι αὐτῶν Θεὸς καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι λαός*». Καὶ γνωρίζομεν, ὅτι τῆς παρουσίας του μεταξὺ τῶν Ἑβραίων μάρτυρες ἦσαν *ἡ Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου* καὶ ἀργότερα *ὁ ναὸς τοῦ Σολομῶντος*. Οἱ Ἑβραῖοι ἦσαν πεπεισμένοι, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ποὺ ἱδρύθησαν τὰ δύο αὐτὰ ἱερά, ὅτι ὁ Θεὸς εὑρίσκεται μαζύ των. Ἀλλ' ἡ Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου καὶ ὁ ναὸς τοῦ Σολομῶντος δὲν ἦσαν τίποτε ἄλλο, κατὰ βάθος, παρὰ προεικονίσματα, *τύποι* τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Διότι ὁ Νόμος, καθὼς καὶ εἰς προηγουμένην ὁμιλίαν εἴπαμεν, ἦτο προπαρασκευὴ διὰ τὸν Χρι-

στόν, καὶ ὅσα ἐγράφησαν ἐκεῖ ἔχουσι σχέσιν μὲ τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ. Ὁ νόμος ἦτο «*σκιὰ τῶν μελλόντων ἀγαθῶν*». Συνεπῶς: ἡ *πραγματοποίησις* τῆς ὑποσχέσεώς του, ὅτι θὰ συγκατοικήσῃ καὶ θὰ συναναστραφῇ μὲ τὸν λαὸν τοῦ Ἰσραήλ, δὲν ἀπέβλεπεν εἰς αὐτοὺς ἐκείνους τοὺς Ἑβραίους, ὄχι εἰς τὸν παλαιόν, ἀλλ' εἰς *τὸν νέον Ἰσραήλ*, ἡ ὁποία πραγματοποίησις καὶ ἔγινε μὲ τὴν ἔλευσιν τοῦ Μονογενοῦς Υἱοῦ του, «*ὃς ἐπὶ γῆς ὤφθη καὶ τοῖς ἀνθρώποις συνανεστράφη*». Ἡ Ἐκκλησία λοιπὸν εἶναι ἕνα θαυμαστὸν κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ. Ποῖοι ὅμως κάμνουν τὴν Ἐκκλησίαν; Δὲν τὴν ἀποτελοῦν οἱ Χριστιανοί; Ὥστε οἱ Χριστιανοὶ ἀποτελοῦν ἕνα περιβάλλον, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον μὲ θαυμάσιόν τινα τρόπον ἀναστρέφεται ὁ Θεός. Γίνεται ἀντιληπτός; Ἀναμφιβόλως. Ἀλλ' εἰς ποίους; εἰς τοὺς βλέποντας· ὅπως καὶ τὸ φῶς τοῦ Ἡλίου μόνον ὅσοι ἔχουν ὑγιεῖς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἠμποροῦν νὰ τὸ ἴδουν. Ἰδοὺ λοιπόν, ὅτι πολὺ δικαιολογημένος εἶναι ὁ χαρακτηρισμὸς τῶν Κορινθίων ὡς ναῶν τοῦ θεοῦ ποὺ τοὺς δίδει ὁ Παῦλος, ὑπὸ τὴν ἰδιότητά των ὡς χριστιανῶν. Ναί! Ἀλλ' ἀκριβῶς—καὶ αὐτὸ ἐνδιαφέρει τὸ περισσότερον—ὁ χαρακτηρισμὸς αὐτός, ἡ θέσις τῶν χριστιανῶν τῆς Κορίνθου ὡς ναῶν Θεοῦ, δημιουργεῖ εἰς αὐτοὺς καὶ ἀναλόγους ὑποχρεώσεις. Τὸ νὰ εἶναι κανεὶς ναὸς Θεοῦ εἶναι κἄτί τι πολύτιμον, εἶναι μία ἀξία, ἕνας θησαυρός. Ὑπάρχει ὅμως ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος εὑρίσκει ἕνα πολύτιμον πρᾶγμα, ἕνα θησαυρὸν καὶ δὲν τὸν φυλάττει; Συνεπῶς· ἂν δὲν θέλουν οἱ Κορίνθιοι νὰ κάμνουν ἀνόητον ἐξαίρεσιν, πρέπει νὰ διατηρήσουν τὸν θησαυρόν, τὸν ὁποῖον ἔχουν. Ποῖον θησαυρόν; Ὅλα τὰ *στοιχεῖα,* τὰ ὁποῖα τοὺς κάμνουν, ὥστε νὰ εἶναι ναὸς Θεοῦ: τὴν πίστιν των πρὸ παντός, τὸν καλόν των τρόπον καὶ τὸν καλόν των βίον. Παρίσταται λοιπὸν ἀνάγκη νὰ λάβουν τὰ ἴδια προφυλακτικὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ὁ Θεὸς *προεικονικῶς* συνέστησεν εἰς τοὺς Ἑβραίους. Ἡ Κόρινθος κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἦτο κέντρον πολυσύχναστον, πόλις μεγάλη, ὅπου κατοικοῦσαν πολλοὶ καὶ διάφοροι λαοί, διαφόρων ἠθῶν, διαφόρων θρησκευτικῶν πεποιθήσεων καὶ ἀρχῶν. Μὲ τοὺς λαοὺς αὐτούς, ἂν ἀπὸ ἀπροσεξίαν ἢ ἀπὸ ἀφέλειαν, συνεφύροντο οἱ Χριστιανοὶ τῆς Κορίνθου, βεβαίως διέτρεχαν κίνδυνον σοβαρόν, νὰ χάσουν πολὺ ἀπὸ τὴν πίστιν των καὶ τὴν χριστιανικήν των ἠθικήν, ὅπως διέτρεχαν τὸν ἴδιον ἠθικὸν κίνδυνον καὶ οἱ

Ἑβραῖοι, οἱ ὁποῖοι εἶχαν γείτονας ἀλλοφύλους καὶ ἀλλοθρήσκους λαούς, πρᾶγμα ἀκριβῶς, διὰ τὸ ὁποῖον τοὺς ἔλεγεν ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Προφήτου «*ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν, καὶ ἀφορίσθητε, καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅπτεσθε*», δηλαδὴ μὴ ἔχετε καμμίαν σχέσιν μὲ αὐτούς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐνδεχόμενον εἶναι νὰ κινδυνεύσῃ ἡ πίστις καὶ ἡ ἠθική σας. Συνιστᾷ δηλαδὴ *προφυλακτικὴν ἀπομόνωσιν*, ὅπως συνιστοῦν οἱ ἰατροί, ὁσάκις παρουσιάζονται ἐπιδημίαι κολλητικῶν νόσων. Ἡ προσοχὴ τῶν Κορινθίων, ὅπως καὶ τῶν Ἑβραίων, ὤφειλε νὰ στρέφεται εἰς τὸν Θεὸν καὶ πρὸ παντὸς εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος καὶ λέγει· «*ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας*» Ὅλαι αὐταὶ αἱ συστάσεις τοῦ Παύλου θὰ ἦσαν ἀνωφελεῖς, ἂν παρέλειπε κἄτι οὐσιῶδες: ἂν παρέλειπε νὰ τοὺς ὑποδείξῃ, ὅτι παρ' ὅλην τὴν ἀπομόνωσιν, παρ' ὅλα τὰ προφυλακτικὰ μέτρα, ἔπρεπε νὰ κάμνουν καὶ κἄποιαν ἐργασίαν, κἄποιαν καλλιέργειαν τῶν ψυχῶν των, ἐν γένει τοῦ ἑαυτοῦ των. Καὶ ἡ καλλιέργεια αὐτὴ συνίστατο εἰς τὸ νὰ διατηροῦνται καθαροὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχήν, ἀποφεύγοντες κἄθε τι, τὸ ὁποῖον ἠμποροῦσε νὰ θεωρηθῇ ἐπιβλαβὲς εἰς αὐτὰ καὶ ἐπιζήμιον φυσιολογικῶς καὶ ἠθικῶς· ἐν γένει ὁ βίος των νὰ κανονίζεται ὑπὸ τοῦ συναισθήματος τῆς εὐλαβείας πρὸς τὸν Θεόν· «*καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες ἁγιωσύνην ἐν φόβῳ Θεοῦ*».

Ὅλαι αἱ συστάσεις αὐταὶ τοῦ Ἀποστόλου καὶ ἡ σκέψις του ἐν γένει δὲν εἶναι ἄσχετοι καὶ μὲ ἡμᾶς, ἀγαπητοί. Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐβαπτίσθημεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, εἴμεθα καὶ ἡμεῖς ναὸς Θεοῦ κατὰ τρόπον, τὸν ὁποῖον μόνον ἡ Θεία συγκατάβασις ἠμπορεῖ νὰ ἐξηγήσῃ. Ἀλλὰ τίθενται ἐνώπιόν μας καὶ αἱ ἴδιαι ὑποχρεώσεις: *καθαρότης σώματος ἀφ' ἑνός· καθαρότης ψυχῆς ἀφ'* ἑτέρου. Πότε τὸ σῶμα εἶναι καθαρόν; βεβαίως ὑπονοεῖται καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ἐξωτερικῆς καθαριότητος· πρὸ παντὸς ὅμως νὰ ἀποφεύγωμεν κάθε τι μεμολυσμένον καὶ μολῦνον τὸ σῶμά μας, ὄχι ὡς σῶμα φυσικόν, ἀλλ' *ὡς ναὸν Θεοῦ*. Ποῖοι οἱ τοιοῦτοι μολυσμοί; κάθε κατάχρησις φυσικῶν ὁρμῶν εἶναι ἕνας μολυσμός: ἡ πολυφαγία, ἡ πολυποσία, ἡ κατάχρησις εἰς τὰς διασκεδάσεις, κάθε ἀσέλγεια εἶναι ἕνας μολυσμὸς τοῦ σώματος. Τῆς δὲ ψυχῆς; κακαὶ σκέψεις, κακοὶ συλλογισμοί, ἡ φιλοδοξία, ἡ αἰσχροκέρδεια, ἡ δολιότης, ἡ αὐταρέσκεια, ἡ ἐπιδεικτίασις

εἶναι ὡς τόσοι μολυσμοὶ τῆς ψυχῆς. Κατὰ κανόνα λοιπόν, *ἡ εὐλάβεια τοῦ Θεοῦ* πρέπει νὰ εἶναι μία ἀρχὴ *πρυτανεύουσα* εἰς τὸν βίον μας. Αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη πηγὴ τῆς καθαρότητος τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματός μας.—Οἴκοθεν ἐννοεῖται ὅτι δὲν θὰ λείπῃ ἡ προσοχή μας ἀπὸ τὸ περιβάλλον, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ζῶμεν. Συναναστροφάς, οἰκογενειακὰς σχέσεις, ἐγκαρδιότητας μὲ ἐπιλήψιμα ἄτομα ἢ λαούς, καὶ ὁ καθ' ἕνας μας χωριστὰ καὶ ὅλοι μας ὡς ἔθνος δὲν πρέπει νὰ καλλιεργοῦμεν. Φυσικὰ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν μας, τὸ ἐπάγγελμά μας θὰ ἐρχώμεθα εἰς συνάφειαν καὶ δοσοληψίαν καὶ ἐπικοινωνίας πολλάκις. Ἀλλ' ἕτερον ἑκάτερον. Τὴν στιγμὴν ποὺ πρόκειται νὰ ἔχω δεδομένα ὅτι καὶ ἡ «*καλημέρα*» ἑνὸς—ἔστω καὶ Χριστιανοῦ—μοῦ εἶναι σκανδαλιστικὴ καὶ ἐπιβλαβὴς θρησκευτικῶς καὶ ἠθικῶς ὀφείλω νὰ διακόψω πᾶσαν σχέσιν, ἐνόσῳ ὑπάρχουν οἱ λόγοι τῆς διακοπῆς. Ἀπαιτεῖται λοιπὸν ἀγρυπνία ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ μας, μία σοβαρὰ πηδαλιούχησις, μία εὐπρέπεια τοῦ ἑαυτοῦ μας. Τὸ ἐπιβάλλει ἡ ἰδιότης μας ὡς *ναῶν τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος*.

ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΤΗΣ Γ' ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΛΟΥΚΑ

[6 Ὀκτωβρίου]

Λουκ. ζ' 11-16

Θλιβερὰν καὶ πένθιμον συναντᾷ ὁ Κύριος πομπὴν παρὰ τὴν πύλην τῆς πόλεως Ναΐν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί. Καθ' ὃν χρόνον, συνοδευόμενος ἀπὸ τοὺς μαθητάς του καὶ ἀπὸ ὄχλον πολύν, ὁ ὁποῖος τὸν ἀκολουθεῖ ὡς συνήθως, διὰ νὰ ἀκούῃ τὰς διδασκαλίας του, πρόκειται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην, θέαμα συγκινητικώτατον ἔρχεται νὰ συγκλονίσῃ τὴν εὐγενῆ του καρδίαν καὶ νὰ συγκινήσῃ Αὐτὸν μέχρι δακρύων. Γυνὴ χήρα συνοδεύει εἰς τὴν ὑστάτην κατοικίαν του τὸν θανόντα μονογενῆ Υἱόν της. Ταλαίπωρος γυνή! Εἶχε διέλθει καὶ ἄλλοτε πενθηφοροῦσα καὶ κοπτομένη τὴν ὁδὸν ἐκείνην τῆς ἀναπαύσεως. Τῇ ἀπέμενεν ὅμως τότε καὶ ἐλπίς τις ἄλλη. Θάπτουσα τὸν σύζυγόν της καὶ στερουμένη τοῦ πιστοῦ συντρόφου, μεθ' οὗ ὀλιγώτερον μοχθηρῶς καὶ ἐπιπόνως ἔσυρε τῆς ζωῆς τὸ φορτίον, εἶχε παρηγορίαν τῆς καταπληγωμένης καρδίας της τὸν μονογενῆ Υἱόν της. Θὰ ἀνεπτύσσετο ἐκεῖνος μίαν ἡμέραν, καὶ ἀνὴρ τότε θὰ εἰσήρχετο κύριος καὶ δεσπότης τοῦ

ἀπορφανισθέντος οἴκου ἀντικαθιστῶν πλήρως τὸν θανόντα πατέρα του. Θὰ ἀνέζη τότε ὁ ἐκλιπὼν σύζυγος, καὶ ἡ ταλαίπωρος χήρα, εὑρίσκουσα πλήρη τῶν πληγῶν τῆς ἀλγούσης καρδίας της τὴν ἴασιν, θὰ ἐδοκίμαζεν ἐκ νέου ἡμέρας εὐφροσύνης καὶ χαρᾶς. Τὸ ἀθῷον διὰ τοῦτο μειδίαμα τοῦ μικροῦ ὀρφανοῦ της τοιαύτας ἐν τῇ καρδίᾳ της ἀφυπνίζουσα ἐλπίδας διεσκέδαζε κάπως τῆς μαύρης της χηρείας τὸ βαρὺ πένθος καὶ ἀνεκούφιζε τὸ δεινὸν καὶ τραχὺ ἄλγος τὸ ἐκ τῆς σκληρᾶς δοκιμασίας της. Ὁ μονογενής της ἦτο ἡ μόνη παρηγορία της καὶ ἐλπίς της· τὸ μόνον ἐναπομεῖναν εἰς αὐτὴν στήριγμα τῆς ζωῆς.

Πλὴν ὅμως φεῦ! τῆς ἁρπάζεται καὶ τοῦτο σκληρῶς καὶ προώρως. Ποῦ νὰ στρέψῃ τώρα τὸ ὄμμα, ὅπως παρηγορηθῇ; Ποία τώρα ἐλπὶς δύναται νὰ μετριάσῃ τοῦ τρομεροῦ τούτου ποτηρίου τὴν ἀφόρητον πικρίαν; Δὲν ὑπάρχει τίποτε διὰ νὰ ἀνακουφίσῃ τὴν δυστυχῆ ἐκείνην καὶ εἰς κάμινον ὀδύνης ἐμπεσοῦσαν γυναῖκα. Κλαίει διὰ τοῦτο ἀπαρηγόρητα, κόπτεται καὶ φωνάζει γοερῶς, ὁλόκληρος δὲ ἡ πόλις τῆς Ναΐν συμπονεῖ εἰς τὸ φοβερὸν δυστύχημά της καὶ τὴν παρακολουθεῖ ὄχλος πολὺς μετὰ βαθείας συμπαθείας προσπαθῶν διὰ τῆς εἰλικρινοῦς ταύτης εἰς τὸ πένθος της συμμετοχῆς νὰ ἐλαφρώσῃ κάπως τὴν ὀδύνην της.

Ἀλλ' ἰδοὺ συγκινεῖται τώρα ἐπὶ τῇ θέᾳ τῆς μεγάλης δυστυχίας καὶ τοῦ ἀνιάτου πόνου καὶ ὁ θεῖος ἡμῶν Λυτρωτής. Ἰδὼν τὴν χήραν ἐκείνην «ὁ Κύριος εὐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτῇ». Ἡ καρδία του εἶνε ἡ εὐγενεστέρα καὶ λεπτοτέρα ἀπὸ ὅσας εἶδέ ποτε ὁ κόσμος. Δὲν μένει ἀπαθὴς καὶ ἀτάραχος ὡς καρδία Στωϊκοῦ πρὸ τοῦ ἀνθρωπίνου πόνου. Ἡ ἀπάθεια καὶ ἀταραξία αὕτη εἶνε φαινόμενον αὐτόχρημα παθολογικὸν καὶ ἀντιφυσικόν. Ἡ ἀνθρωπίνη καρδία ἔχει πλασθῆ διὰ νὰ αἰσθάνεται. Τότε δὲ μόνον αἰσθάνεται, ὅταν καὶ εἰς τῆς χαρᾶς τὴν πλημμύραν σκιρτᾷ, ἀλλὰ καὶ εἰς τῆς ὀδύνης τὴν τραχύτητα ἀλγῇ. Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν γνήσιος ἀντιπρόσωπός μας, υἱὸς ἀνθρώπου ἀληθής, γευθείς, πλὴν τῆς ἁμαρτίας, τὸ ποτήριον ὅλων τῶν ἀδιαβλήτων παθῶν τῆς φύσεώς μας, συμπονεῖ τώρα εἰς τὸν πόνον τῆς χήρας ἐκείνης καὶ εὐσπλαγχνίζεται ἐπ' αὐτῇ.

Διὰ μιᾶς ἡ θλιβερὰ συνοδεία σταματᾷ καὶ ὅλων οἱ ὀφθαλμοὶ στρέφονται πρὸς τὴν γλυκεῖαν φυσιογνωμίαν τοῦ Διδασκάλου. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς σιγῆς, ἡ ὁποία βασιλεύει κατὰ τὰς στιγμὰς ἐκείνας, γλυκεῖα καὶ

παρήγορος ἀκούεται ἡ φωνή: «*Μὴ κλαῖε*». Ὁ Ἰησοῦς προτρέπει τὴν δυστυχῆ χήραν νὰ μὴ κλαίῃ.

»*Μὴ κλαῖε*». Παρηγοροῦ ταλαίπωρος γυνή! Ὁλόκληρος ὁ κόσμος εἶνε γεμᾶτος ἀπὸ θλῖψιν καὶ πόνον. Ὁλόκληρος ὁ βίος διέρχεται καὶ διαρρέει μέσα εἰς συνεχεῖς καὶ μόλις διακοπτομένους στεναγμούς. Τὴν ἐπίγειον πορείαν του ὁ ἄνθρωπος, ὁποιοσδήποτε καὶ ἂν εἶνε, εἶνε προωρισμένος νὰ ποτίζῃ μὲ ποταμοὺς πικρῶν δακρύων. Γεννᾶται, καὶ ἡ πρώτη κραυγή, τὴν ὁποίαν ἐκβάλλει, εἶνε κραυγὴ κλαυθμηρισμοῦ. Ἀποθνήσκει, καὶ ὡς τελευταῖος τῆς ζωῆς ἀποχαιρετισμὸς διεκφεύγει ἀπὸ τὰ χείλη του ἀσθενὴς ἀλλὰ καὶ γεμᾶτος ἀπὸ ἀγωνίαν στεναγμός. Φεῦ! σκοτεινὴν διαβαίνομεν κοιλάδα οἱ δυστυχεῖς θνητοί, καὶ ἄλλοτε μὲν τῆς ἐρημίας ταύτης τὴν παγερὰν σιγὴν διαλύουν οἱ ἰδικοί μας ὀδυρμοὶ καὶ κοπετοί, ἄλλοτε δὲ τῶν φίλων μας καὶ τῶν συγγενῶν μας καὶ τῶν γνωστῶν μας αἱ γοεραὶ κραυγαὶ καὶ οἱ κλαυθμοί. Ποῖος εἶνε ἄνευ θλίψεως; Καὶ ποῖος δὲν ἐκλήθη καθ' ὅλην του τὴν ζωὴν νὰ ἀπορροφήσῃ μέχρι τρυγὸς τῶν ἀνθρωπίνων δοκιμασιῶν τὸ ποτήριον; Μὴ κλαῖε, γύναι. Ἐὰν σὺ τώρα θρηνῇς τὸν μονογενῆ σου, ἄλλος κόπτεται παρὰ τὸν νεκρικὸν κράββατον νεαρᾶς συζύγου ἢ πολυτίμου προστάτου καὶ πατρός. Ἄλλος δοκιμάζει τὴν ὀδύνην τοῦ σκληροῦ χωρισμοῦ ἀπὸ φίλον εἰλικρινῆ καὶ ἰσάδελφον, ἢ χύνει ποταμοὺς δακρύων ἐπὶ νεοσκαφοῦς τάφου ἀδελφοῦ προσφιλεστάτου, ἐπὶ ἔτη μακρὰ τὰς εὐθύνας τοῦ πατρικοῦ οἴκου βαστάσαντος καὶ ἤδη μόνην τὴν σκληρὰν ἀνάμνησιν τῆς μεγάλης του σεμνότητος καὶ καλωσύνης καταλιπόντος ὡς μάχαιραν ἀμφίστομον καὶ ῥομφαίαν ὀξεῖαν διασχίζουσαν τὴν καρδίαν καὶ τὰ ὅλα κατατιτρώσκουσαν σπλάγχνα. Ἕτερος καταντᾷ εἰς ἀπόγνωσιν διὰ τὴν προδοσίαν τῶν φίλων, διὰ τῶν ἐχθρῶν τοὺς διωγμούς, διὰ τοὺς ἐξευτελισμοὺς καὶ τὰς ταπεινώσεις. Ἄλλος ἔνδοξος καὶ πανίσχυρος τῆς χθὲς κατήντησεν ἤδη εἰς ἀφάνειαν καὶ ἀδυναμίαν σύρων μαζὺ μὲ τὴν ταπεινότητα τοῦ σαρκίου αὐτοῦ πικροτάτην τῶν χθεσινῶν μεγαλείων τὴν ἀνάμνησιν. Τείνει τὴν χεῖρα ἕτερος, τῆς χθὲς πολυτάλαντος πλούσιος, ζητῶν ἤδη ἐλεημοσύνην καὶ συνδρομὴν ἀπὸ τοὺς χθεσινούς του δούλους καὶ ὑπηρέτας. Παρηγοροῦ, δυστυχὴς χήρα, συλλογιζομένη, ὅτι ὅλοι ἔχομεν κληθῇ τῆς θλίψεως τὸ ποτήριον διαρκῶς νὰ ἐκκενῶμεν ἀντὶ φαρμάκου σωτηριώδους, ἀποσπῶντος ἡμᾶς ἀπὸ τὴν ματαιότητα

τῆς παρούσης ζωῆς καὶ θαυμασίως ἀνάγοντος εἰς τῆς μελλούσης ἀναπαύσεως καὶ σωτηρίας τὴν παρήγορον προσδοκίαν.

Μὴ κλαῖε». Ὦ! ναί· πικρὸν καὶ ἀφόρητον εἶνε τοῦ θανάτου τὸ ποτήριον. Ποῖος ὅμως θὰ τὸ ἀποφύγῃ καὶ δὲν θὰ τὸ πίῃ; Ἀπὸ τὸ τρυφερὸν ἄνθος, τὸ ὁποῖον ἀνοίγει τοὺς δροσεροὺς κάλυκάς του κατὰ τὰς ἐαρινὰς πρωΐας μέχρι τῆς ὑψικόρμου κυπαρίσσου καὶ τῆς ἀμφιλαφοῦς πλατάνου· ἀπὸ τοῦ ἀφανοῦς μικροβίου καὶ τοῦ μικροσκοπικοῦ ἐντόμου μέχρι τοῦ ἀετοῦ τοῦ διασχίζοντος τὰ αἰθέρια ὕψη καὶ μέχρι τοῦ λέοντος τοῦ ὠρυομένου εἰς τὰς βαθείας ἐρήμους· ἀπὸ τοῦ πτωχοῦ καὶ ἐνδεοῦς ἀνθρώπου τοῦ εἰς σπήλαια ἐνδιαιτωμένου μέχρι τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ ἡγεμόνος τοῦ μεγαλοπρεπῆ οἰκοῦντος ἀνάκτορα, πανταχοῦ καὶ μεταξὺ πάντων κυριαρχεῖ καὶ βασιλεύει ὁ θάνατος. Ταῦτα πάντα, ὅσα εἶδον ἐπὶ τῆς γῆς γέννησιν καὶ προῆλθον ἐκ σπορᾶς, θὰ καταποθοῦν γρήγορα ἢ ἀργὰ ὑπὸ τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ θανάτου. Καὶ δὲν θὰ ἔλεγέ τις οὐδεμίαν ὑπερβολήν, ἐὰν τὸν παρόντα αἰῶνα ἐχαρακτήριζεν ὡς διαρκῆ τινα καὶ ἀτελεύτητον θερισμόν. Ναί· ὁ ὡραῖος πλανήτης μας ἀποτελεῖ ἀπέραντον ἀγρὸν σκληροῦ καὶ ἀπαισίου θερισμοῦ, ἐν τῷ ὁποίῳ θεριστὴς στυγνός, τρομερός, πικρός, κωφὸς καὶ ἀδυσώπητος ὀρθοῦται ὁ θάνατος, ὑπερμέγεθες εἰς τὰς χεῖρας κρατῶν δρέπανον καὶ θερίζων ἀνηλεῶς καὶ ἀδιακρίτως τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα. Ἄχ! δὲν εἰμπορεῖ κανεὶς νὰ τὸν νικήσῃ καὶ κανεὶς νὰ τὸν ἐξαπατήσῃ.

Ἐπέρασαν ἐνώπιόν του βασιλεῖς καὶ κατακτηταὶ ἔνδοξοι.—Εἶχον ἐκμηδενίσει τὴν δύναμιν ἰσχυροτάτων στρατιῶν διασπάσαντες ὡς ἱστὸν ἀράχνης τὰς πυκνὰς παρατάξεις των. Τώρα ὅμως; Ὁ θάνατος τοὺς ἐμπαίζει. Προσβλέπει πρὸς αὐτοὺς μὲ εἰρωνικὸν καὶ χαιρέκακον μειδίαμα μὴ φοβούμενος τὰ ὅπλα των, μὴ τρομάζων ἀπὸ τὴν ἐκμηδενισθεῖσαν ἰσχύν των, ἀλλὰ διὰ νὰ τοὺς ἐξευτελίσῃ σκληρότερον, προώρως πολλάκις ἀποκόπτων τὸ νῆμα τῆς ζωῆς των.

Ἀντικρύζουν αὐτὸν πλούσιοι τῶν ὁποίων τὰ ταμεῖα στενάζουν ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ χρυσοῦ. Φεῦ! καὶ αὐτοί, ἔστω καὶ ἂν ὅλα ἐξεκένουν τὰ βαλάντιά των, δὲν κατορθώνουν οὔτε μίαν ἡμέραν νὰ τοῦ ὑποκλέψουν, οὔτε μίαν ὥραν νὰ τοῦ ὑφαρπάσουν.—Ἀλλὰ μήπως καὶ οἱ ἀφανεῖς καὶ ἄσημοι πτωχοὶ κατορθώνουν νὰ τὸν ἐξαπατήσουν; Εἰμπορεῖ νὰ λησμονῶνται ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ὁ θάνατος ὅμως δὲν τοὺς λησμονεῖ. Χειρότερος ἀπὸ πάντα δανειστήν, τοὺς ἐνθυμεῖται μὲ τὴν

σειράν των καὶ ζητεῖ τὴν ἐξόφλησιν τοῦ γραμματίου καὶ τῆς μεγάλης ὀφειλῆς.

Ἀντιμετωπίζουν αὐτὸν ἰατροὶ διακεκριμένοι καὶ διάσημοι. Ἐζήτουν καθ' ὅλην τὴν ζωήν των νὰ τὸν πολεμήσουν εἰς ὄφελος τῶν πελατῶν των. Ἀλλ' ὅταν ἦλθεν ἡ σειρά των, φεῦ! ἡ ἐπιστημονικὴ δεινότης των δὲν ἴσχυσεν εἰς τίποτε. Οὔτε κἂν μίαν σταγόνα ζωῆς δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τοῦ ὑποκλέψουν, ἀλλ' ἔκλιναν ἄφωνοι τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ ἀνίατον πλῆγμά του.—Καὶ σεῖς δικανικοὶ περίφημοι, δεινοὶ τῶν βημάτων κυρίαρχοι καὶ τοῦ λόγου χειρισταί, πεφημισμένοι ῥήτορες, ποῦ εἶσθε; Ἐσαγηνεύσατε πλήθη, συνεγείρατε λαούς, ἐφέρατε ὑπὸ τὴν δύναμιν τοῦ λόγου σας κατὰ βούλησιν ἐκκλησίας λαοῦ μεγάλας σφόδρα, ἀλλ' ὅταν ἦλθεν ἡ σειρά σας, φεῦ! ἡ δεινότης σας δὲν ἴσχυσεν εἰς οὐδέν. Εἶνε κωφὸς ὁ θάνατος καὶ δὲν ἀκούει τὴν ἁρμονίαν, τὴν ἐκ τῶν χειλέων σας ἐκπεμπομένην. Εἶνε σκληρὸς καὶ ἀνάλγητος καὶ δὲν λυπεῖται νὰ δεσμεύσῃ εἰς αἰωνίαν καὶ ἀτελεύτητον σιγὴν τὰς μάγους γλώσσας σας.

Ἄχ! οὔτε τῆς ταλαιπώρου μητρὸς ὁ πόνος, τῆς ὁποίας σχίζεται ἡ καρδία, ὅταν βλέπῃ τὸν υἱόν της νεκρὸν ἐπὶ τοῦ φερέτρου, οὔτε τὰ δάκρυα τοῦ ἀδελφοῦ, οὔτε οἱ λυγμοὶ τοῦ φίλου, οὔτε τῶν τέκνων οἱ ὀδυρμοὶ καὶ τῆς τρυφερᾶς συζύγου οἱ κοπετοί, οὔτε τῆς ἀδικοφονευμένης νεότητος τὰ δροσερὰ ἄνθη εἶνε ἱκανὰ νὰ τοῦ κινήσουν τὸν οἶκτον, νὰ τοῦ κάμψουν τὴν σκληρότητα, νὰ τοῦ ἀποδιώξουν τὴν πικρίαν, νὰ τοῦ νικήσουν τὴν ἄκαμπτον ἐπιμονήν.

Ἀλλ' ἰδοὺ ἐγὼ βλέπω τὸν Χριστὸν νὰ προχωρῇ ἀδιστάκτως πρὸς τὸν νεκρικὸν κράββατον τοῦ μονογενοῦς τῆς χήρας καὶ μὲ προσταγὴν κυριάρχου καὶ ἐξουσιαστοῦ τῶν πάντων νὰ διατάσσῃ τὸν ἄφωνον καὶ ἄψυχον ἐκεῖνον νεκρόν: «Νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι». Καὶ εὐθὺς «ἀνεκάθισεν ὁ νεκρός, καὶ ἤρξατο λαλεῖν».

Χαῖρε Χριστέ! Κατέλυσας τῷ σταυρῷ Σου τὸν θάνατον! Τὸ θαῦμα, τὸ ὁποῖον ἔκαμες εἰς τῆς Ναῒν τὸν νεκρόν, αὐτὸ τοῦτο ἐτελείωσας καὶ πρὸς ὄφελος πάντων τῶν ἀνθρώπων. Ἂς πλήττῃ τώρα καὶ ἂς θερίζῃ ὁ θάνατος. Εἰς τοὺς τάφους, τοὺς ὁποίους τώρα σκληρῶς διανοίγει, θὰ ἀναθάλῃ καὶ πάλιν ἡ ζωή, ἄφθαρτος δὲ τότε καὶ αἰωνία. Ὅλη αὐτὴ ἡ φθορὰ καὶ ἡ σῆψις καὶ ἡ καταστροφή, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἀδυσωπήτως δημιουργεῖ, θὰ μεταβληθῇ μίαν ἡμέραν εἰς ἀφθαρσίαν καὶ εἰς λαμπρό-

τητα καὶ εἰς κτίσιν καὶ δημιουργίαν καινήν. Θνητὲ ἀγάλλου! Ἡ πικρία, μὲ τὴν ὁποίαν βάπτονται τὰ μαραμένα χείλη σου εἶνε παροδική. Θὰ ἔλθη ἡ ἔνδοξος ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἀναλάβῃς ἄφθαρτον τὸ ἤδη ἀσθενὲς σαρκίον σου διὰ νὰ εἰσέλθῃς εἰς ζωὴν ἀτελεύτητον καὶ διαρκῆ.

Ο ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΕΡΒΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

(Συνέχεια ἀπὸ σελ. 279)

Ἐὰν ὁ καταδικασθεὶς δὲν εἶνε εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ, ὅπως ἡ ὑπόθεσις κριθῇ ὑπὸ τοῦ Μ. Π. Δ. Εἰς τοιαύτην ἔκκλησιν ὑπόκεινται αἱ ἀποφάσεις αἱ καταγινώσκουσαι ποινὴν στέρησιν τοῦ ἀξιώματος ἐπὶ ἓν ἔτος, ἀργίαν ἐπὶ ἓν ἔτος, στέρησιν τῆς ἐνορίας ἢ τῆς θέσεως βοηθοῦ, καὶ καθαίρεσιν. Ἡ Ἔφεσις ὑποβάλλεται ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν ἐπιδιδομένη ἢ ἐπ᾿ ἀποδείξει ταχυδρομιζομένη πρὸς τὸ Ε. Π. Δ., ὅπερ ἐξέδωκε τὴν ἀπόφασιν. Ἡ Ἔφεσις ἀναστέλλει τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως, ὁ εἰς ἀργίαν ὅμως ἢ καθαίρεσιν ἐφεσείων ἀπέχει πάσης ἱεροπραξίας μέχρι τελικῆς ἀποφάσεως τοῦ Μ. Π. Δ., ἀπολαμβάνων ὁλόκληρον τὴν μόνιμον πρόσοδον τοῦ Bir καὶ τοῦ ἡμίσεως τῶν ἐφημεριακῶν προσόδων.

Ἐὰν τὸ Π. Δ. ἀνακρίνον διὰ κανονικὰς παραβάσεις, εὕρῃ ὅτι αὗται εἶνε καὶ παραβάσεις τοῦ ποινικοῦ κώδικος, ἀναστέλλει τὴν περαιτέρω ἐκδίκασιν καὶ παραπέμπει τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸν ἁρμόδιον ἀνακριτήν, ὅστις συμπληρῶν τὴν ἀνάκρισιν, ἐὰν ὑπάρχῃ ἀνάγκη συμπληρώσεως, παραπέμπει τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ ἁρμόδιον πολιτικὸν δικαστήριον, ὅπερ κατὰ τὴν ἐκδίκασιν λαμβάνει ὡς ἐπιβαρυντικὴν περίπτωσιν τὴν ἐκκλησιαστικὴν παράβασιν.

Οἱ καταδικασθέντες κληρικοὶ ὑπὸ τῶν Ἐκκλ. Ἀρχῶν δικαιοῦνται νὰ ζητήσωσι χάριν παρὰ τοῦ Βασιλέως. Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλ. πρὶν ἢ ὑποβάλῃ τὴν πρότασιν περὶ ἐκδόσεως χάριτος, ζητεῖ τὴν γνώμην τῆς Συνόδου τῶν Ἀρχιερέων, ἐὰν πρόκειται δι᾿ ἀργίας ἐπὶ ἓν ἔτος ἢ στέρησιν ἐνορίας ἢ θέσεως βοηθοῦ ἱερέως ἢ καθαίρεσιν, τοῦ ἁρμοδίου δὲ Ἐπισκόπου ἐὰν πρόκειται διὰ τὰς λοιπὰς ποινάς. Ἡ αἴτησις χάριτος ἀναστέλλει τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως.

β') Εἰς τὰς δίκας περὶ καρπώσεων

Εἰς τὰς περὶ καρπώσεων ἐκκλ. κτήματος καὶ ἐνοριακῶν προσόδων

δίκας τὸ Ε. Π. Δ. ἐνεργεῖ κατὰ τὰς διατάξεις τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας εἰς τὰ περὶ ἀγωγῆς, ἀπολογίας, προθεσμιῶν ἐρεύνης, ἀποδείξεων καὶ ἀποφάσεως. Ἔφεσις εἰς τὸ Μ. Π. Δ. χωρεῖ ἐὰν τὸ ποσὸν ὑπερβαίνει τὰ 100 δηνάρια, ὑποβάλλεται δὲ ἐντὸς 15 ἡμερῶν εἰς τὸ δικάσαν Ε. Π. Δ.

γ) Εἰς τὰς περὶ γάμου διαφορὰς τῶν πολιτῶν

Τὸ Ε. Π. Δ. ἐκδικάζει τὰς περὶ γάμου διαφορὰς ἢ αὐτεπαγγέλτως ἢ συνεπείᾳ ἀγωγῆς τοῦ ἑτέρου τῶν συζύγων ἢ καὶ ἀμφοτέρων.

Ἡ περὶ διαζυγίου αἴτησις ὑποβάλλεται εἰς τὸν ἐφημέριον τῆς ἐνορίας, ἐν ᾗ κατοικεῖ ὁ σύζυγος. Ἐὰν ὅμως ὁ σύζυγος εὑρίσκεται ἐν ἀλλοδαπῇ ἢ ἀγνοεῖται ἡ διαμονή του, ἡ αἴτησις ὑποβάλλεται εἰς τὸν ἐφημέριον τῆς κατοικίας τῆς συζύγου. Ὁ αἰτῶν ὀφείλει νὰ ἀναφέρῃ τοὺς νομίμους λόγους δι᾽ οὓς αἰτεῖ διαζύγιον καὶ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ γάμου, τὸν χρόνον τῆς τελέσεως αὐτοῦ καὶ τὸν ἀριθμόν, τὸ ὄνομα καὶ τὴν ἡλικίαν τῶν τέκνων, ἐὰν ὑπάρχωσι· τοῦτο ἰσχύει καὶ ὁσάκις τὸ Δικαστήριον ἐνεργεῖ αὐτεπαγγέλτως.

Ὁ ἐφημέριος παραινεῖ τὸν αἰτοῦντα εἰς συνδιαλλαγὴν καὶ ἀποτυγχάνων προσκαλεῖ ἀμφοτέρους τρὶς εἰς συνδιαλλαγὴν μεσολαβουσῶν ἑκάστοτε τριῶν ἡμερῶν. Ἐν ἀποτυχίᾳ παραπέμπει τοὺς συζύγους εἰς τὸν Πρωτοπρεσβύτερον τοῦ Νομοῦ μετὰ ἐκθέσεως περὶ τῶν ἀποπειρῶν του καὶ τῶν λόγων τοῦ διαζυγίου. Ἐὰν ὁ σύζυγος διαμένει ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου, τὰ τριπλῆς ἀποπείρας ἐνεργεῖ ὁ βοηθός του. Ἐὰν καὶ ὁ Πρωτοπρεσβύτερος δὲν ἐπιτύχῃ τὴν συνδιαλλαγήν, παραπέμπει τοὺς συζύγους μετὰ ἐκθέσεως αὐτοῦ καὶ τῆς τοῦ ἐφημερίου εἰς τὸ Ε. Π. Δ. Εἰς τὰς περὶ ἀκυρότητος γάμου δίκας ἀπόπειρα συνδιαλλαγῆς δὲν χωρεῖ. Τὸν ἀρνούμενον ἐκ τῶν συζύγων νὰ προσέλθῃ οἰκειοθελῶς εἰς τὸν ἐφημέριον ἢ τὸν Πρωτοπρεσβύτερον τοῦ Νομοῦ διὰ τὴν συνδιαλλαγὴν προσάγει ἄκοντα ἡ Ἀστυνομικὴ Ἀρχή.

Ἁρμόδιον Ε. Π. Δ. εἰς τὰς περὶ γάμου διαφορὰς εἶνε τὸ τῆς κατοικίας τοῦ συζύγου, τούτου δὲ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ εὑρισκομένου ἢ ἀγνοουμένου τὸ τῆς μονίμου κατοικίας τῆς συζύγου. Οἱ διάδικοι καλοῦνται ὑπὸ τοῦ Π. Δ. διὰ τῆς ἁρμοδίας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς. Ὁ ἄνευ εὐλόγου αἰτίας μὴ παραστὰς διάδικος καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀναγκάσας τὸ Π. Δ. νὰ ὁρίσῃ ἄλλην ἡμέραν παραστάσεως ὑποχρεοῦται εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ ἀντιδίκου. Εἰς τὸν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ γνωστῆς διαμονῆς διάδικον ἡ κλῆσις διαβιβάζεται διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν. Ἐὰν ἀπολείπῃ νὰ

ἐμφανισθῇ τὸ Δικαστήριον ὁρίζει συνήγορον αὐτοῦ καὶ χωρεῖ εἰς τὴν δίκην, τὴν ἀπόφασιν δὲ κοινοποιεῖ ἐπίσης διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν. Ἐὰν ὁ ἀντίδικος εἶνε ἀγνώστου διαμονῆς, καλεῖται τρὶς διὰ τῆς ἐπισήμου ἐφημερίδος καὶ ἐὰν ἐντὸς ἑνὸς ἔτους μὴ ἐμφανισθῇ, ὁρίζεται συνήγορος καὶ ἡ δίκη δικάζεται ἐρήμην.

Ἐὰν οἱ διάδικοι σύζυγοι εἶνε ἀνήλικοι, τὸ δικαστήριον καλεῖ καὶ τοὺς συνηγόρους των καί, τούτων μὴ προσερχομένων, ὁρίζει αὐτὸ συνηγόρους. Πλὴν τῆς περιπτώσεως τῆς ἀνηλικιότητος οἱ δικαζόμενοι σύζυγοι. οἵτινες ὀφείλουσι νὰ παρίστανται αὐτοπροσώπως, δὲν δικαιοῦνται νὰ ἔχωσι συνηγόρους. Τὸ Π. Δ. ἀποπειρᾶται καὶ τοῦτο συνδιαλλαγὴν καὶ ἀποτυχὸν χωρεῖ εἰς τὴν ἐκδίκασιν. Ἡ ἀπόπειρα περιττεύει εἰς τὴν περίπτωσιν ἀκυρότητος. Αἱ ἐλλείπουσαι ἐκ τοῦ νόμου τούτου δικονομικαὶ διατάξεις ἀναπληροῦνται ἐκ τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας.

Τὸ Π. Δ. πρὸ τῆς καθ' αὐτὸ δίκης ἀποφαίνεται α) ἐὰν οἱ διάδικοι σύζυγοι θὰ ζῶσι ὁμοῦ ἢ χωριστὰ διαρκούσης τῆς δίκης β) ἐὰν ἡ σύζυγος δικαιοῦται εἰς διατροφὴν κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ γ) παρὰ τίνι τῶν συζύγων θὰ διαιτῶνται τὰ τέκνα.

Τοὺς μάρτυρας καὶ πραγματογνώμονας τὸ Ε. Π. Δ. δύναται νὰ ἐξετάζῃ καὶ διὰ τῶν ἁρμοδίων πολιτικῶν δικαστηρίων. Διαζύγιον ἐκ συμφωνίας τῶν συζύγων ἢ ἀκύρωσις γάμου δὲν χωρεῖ, οἱ δὲ λόγοι λύσεως ἢ ἀκυρότητος τοῦ γάμου δὲν ἀποδεικνύονται διὰ τῆς ὁμολογίας αὐτῶν ἁπλῆς ἢ ἐνόρκου. Ἐὰν ἐν τῇ δίκῃ περὶ ἀκυρώσεως γνωσθῇ ὅτι ἡ λαβοῦσα χώραν παρανομία δὲν εἶνε σοβαρᾶς φύσεως δυναμένη νὰ ἀρθῇ διὰ τῆς εὐλογίας τοῦ Ἐπισκόπου τότε οὗτος ἐκφέρει προηγουμένως τὴν ἀρχιερατικὴν ἀπόφασιν. Ἐὰν ὁ Ἐπίσκοπος εὐλογήσῃ τὸν γάμον. οὗτος θὰ θεωρηθῇ ἔγκυρος καὶ ἡ δίκη περὶ ἀκυρώσεως παύει. Ἐὰν ἐν τῇ δίκῃ περὶ λύσεως γάμου ἀποφασισθῇ ὁ ἀπὸ κοίτης καὶ τραπέζης χωρισμὸς τῶν συζύγων, οὗτοι δὲ ἐντὸς πέντε ἐτῶν δὲν συνδιαλλαγῶσι, τὸ Ἐπαρχ. Πνευμ. Δικαστήριον μετὰ τὴν προθεσμίαν ταύτην διαλύει τὸν γάμον τῇ αἰτήσει ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Ἐπαρχ. Πνευμ. Δικαστηρίου περὶ διαζυγίου ἢ ἀκυρώσεως γάμου ὑποβάλλονται ὑπηρεσιακῶς εἰς Μ. Πνευμ. Δικαστήριον πρὸς τελικὴν ἀπόφασιν. Ἐὰν δὲ διὰ τῆς ἀποφάσεως ὁ γάμος δὲν διαλύεται, ἡ ἀπόφασις παραπέμπεται εἰς τὸ Μ. Π. Δικαστήριον μόνον ἐάν τις τῶν διαδίκων ἐφεσιβάλῃ ταύτην. Ἐὰν τὸ Μ. Π. Δ. εὕρῃ ὅτι ἡ δίκη νομίμως διεξήχθη, ἐπικυροῖ

ἢ μεταλλάσσει κατά τι τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἐπαρχ. Πνευμ. Δικαστηρίου, ἐὰν ὅμως εὕρῃ ὅτι ἡ ἐξέτασις καὶ ἡ διαδικασία ἐγένετο ἀτελῶς, ἐπιστρέφει τὴν ἀπόφασιν μετὰ τῶν λοιπῶν ἐγγράφων εἰς τὸ Ἐπ. Πν. Δικαστήριον δίδον εἰς αὐτὸ ὁδηγίας περὶ τοῦ τρόπου τῆς συμπληρώσεως τῆς διαδικασίας. Τὸ Ἐπ. Π. Δ. ἀφοῦ ἐνεργήσῃ τὴν ὑπολειφθεῖσαν διαδικασίαν δὲν ἐκφέρει νέαν ἀπόφασιν ἀλλὰ τὰ ἔγγραφα μετὰ τῆς ἐπιπροσθέτου διαδικασίας ἀποστέλλει εἰς τὸ Μ. Π. Δ., ὅπερ μετὰ τὴν ἐπιθεώρησιν ἐκφέρει τὴν τελικὴν αὐτοῦ ἀπόφανσιν.

Πᾶσαι αἱ ὑλικαὶ διαφοραί, αἱ συνδεόμεναι πρὸς τὴν ἀγωγὴν τοῦ διαζυγίου, πλὴν τῶν περὶ διατροφῆς καὶ τῶν ἐξόδων τῆς δίκης δὲν ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἁρμοδιότητα οὔτε τοῦ Ἐπαρχιακοῦ οὔτε τοῦ Μ. Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ἀλλὰ εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων εἰς ἃ οἱ σύζυγοι, μετὰ τὴν λῆξιν τῆς δίκης περὶ γάμου, ἀναφέρονται. Τὸ Ἐπ. Πν. Δικαστήριον ἐν τῇ ἀποφάσει αὐτοῦ καταδικάζει τὸν καταδικασθέντα ἀντίδικον εἰς πληρωμὴν τῶν ἐξόδων τῆς δίκης τῇ ἀθῴᾳ μερίδι ὡς καὶ ἀποζημίωσιν εἰς τοὺς μάρτυρας καὶ πραγματογνώμονας. Αἱ διατάξεις ἐν γένει τῆς πολιτικῆς καὶ ποινικῆς δικονομίας ἰσχύουσι καὶ διὰ τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀρχὰς ἐφ' ὅσον δὲν ὡρίσθη ἄλλως ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου.

Αἱ σφραγῖδες τῶν Ἐκκλ. ἀρχῶν .

Πᾶσαι αἱ Ἐκκλ. Ἀρχαὶ ἔχουσι τὰς ἰδιαιτέρας αὐτῶν σφραγῖδας (ἑκάστη αὐτῶν περιγράφεται ἐν τῷ νόμῳ). Τὰς σφραγίδας τῆς Συνόδου καὶ τοῦ Μ. Π. Δ. καὶ τῆς Ἐκλογικῆς Συνελεύσεως ὅταν δὲν εὑρίσκονται ἐν συνεδρίᾳ φυλάττει ὁ Ἀρχιεπίσκοπος· τὴν σφραγίδα τοῦ ἐνοριακοῦ ναοῦ φυλάττει ὁ ἀρχαιότερος κατὰ τὴν χειροτονίαν ἐφημέριος.

Τὰ δικαιώματα οἱ μισθοὶ καὶ τὰ ἐπιμίσθια τῶν ἐκκλησ. ὀργάνων

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καὶ οἱ Ἐπίσκοποι ἔχουσι πάντες τὰ δικαιώματα τῶν κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων· τὰ ἔτη τῆς ὑπηρεσίας ἐν τῷ ἀρχιερατικῷ ἀξιώματι θεωροῦνται ὡς ἔτη κυβερνητικῆς ὑπηρεσίας.

Ὁ ἐτήσιος τακτικὸς μισθὸς τοῦ μὲν Ἀρχιεπισκόπου εἶνε 15,000 δηνάρια τῶν δὲ Ἐπισκόπων 10,000 δηνάρια μὲ ἐτήσιον ἐπὶ πλέον ἐπίδομα δι' ἕκαστον ἐκ 10,000 δην. Ὅτε Ἀρχιεπίσκοπος καὶ οἱ Ἐπίσκοποι ἔχουσι δωρεὰν εὐπρεπῆ κατοικίαν· τὰς δαπάνας ἐπισκευῶν τῶν ἀρχιερατικῶν κατοικιῶν καταβάλλουσιν αἱ Ἐπαρχίαι.

Τὰ μέλη τοῦ Μ. Π. Δ. ὡς καὶ τὰ μέλη τῆς Ἐκλογικῆς Συνελεύ-

σεως τὰ μὴ μονίμως ἐν τῇ ἕδρᾳ διαμένοντα λαμάνουσι 3 δην. καθ' ὥραν ὡς ἔξοδα ταξειδίου καὶ ἀνὰ 10 δην. ἡμερησίως κατὰ τὸ διάστημα ταξειδίου καὶ ἐργασιῶν· τὰ ἐν τῇ ἕδρᾳ διαμένοντα λαμβάνουσιν 6 δην. ἡμερησίως. Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τοῦ Μ. Π. Δ. λαμβάνει ἐφ' ὅσον διαρκοῦν αἱ ἐργασίαι τοῦ Δικαστηρίου 6 δηνάρια ἡμερησίως ὁ δὲ Γραμματεὺς 4 δην. Τὰ ἀνωτέρω ἔξοδα ταξειδίου καὶ ἡμεραργίας λαμβάνουσι πάντες ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

Οἱ Πρόεδροι τῶν Ε. Π. Δ. λαμβάνουσι πρῶτον ἐτήσιον μισθὸν 3500 δην. αὐξάνοντα μετὰ πενταετίαν εἰς 4000 δην. τὰ μέλη δὲ αὐτῶν πρῶτον μισθὸν 2500 αὐξητὸν μέχρι 3500 δηναρίων.

Οἱ Ἀρχιγραμματεῖς Α' τάξεως τῶν Ε. Π. Δ. λαμβάνουσι 2250 δην. καὶ οἱ Β' τάξεως 2000 δην. Ἐκ δὲ τῶν Γραμματέων οἱ Α' τάξεως 1750 δην., οἱ τῆς Β' τάξεως 1500 δην. καὶ οἱ τῆς Γ' τάξεως 1200 δην. Οἱ Γραφεῖς 700-1000 δην.

Οἱ Ἱερεῖς καὶ οἱ Διάκονοι, ὅσοι κατέθετον εἰς τὸ Ταμεῖον Συντάξεων διὰ τὰς χήρας τῶν Ἱερέων καὶ Διακόνων, γενόμενοι κυβερνητικοὶ ὑπάλληλοι ἀπαλλάσσονται τῆς καταθέσεως καὶ εἰς τὸ Ταμεῖον Συντάξεων τῶν ὑπαλλήλων δι' ὅσους δὲ δὲν κατέθετον ἰσχύει τὸ πολιτικὸν ἄρθρον τὸ περὶ συντάξεως τῶν οἰκογενειῶν ἀποθανόντων ὑπαλλήλων.

Οἱ Πρωτοπρεσβύτεροι ἔχουσιν ἐτησίως 300 δηνάρια, οἱ δὲ Ἐπίτροποι 300 δην. ἔχοντες ἅμα καὶ ἔξοδα ταξειδίων καὶ ἡμερομίσθια οἷα καὶ οἱ πολιτικοὶ ὑποδιοικηταί. Τὰ αὐτὰ δικαιώματα ἔχουσι καὶ πάντες οἱ κληρικοὶ οἱ ἐκτελοῦντες ἐπισήμους ὑπηρεσίας. Πάντα τὰ ἔξοδα ταῦτα πληρώνονται ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ Ε. Π. Δ. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀνοίγεται ἐκ τῶν ἐνοριακῶν ταμείων τοῦ νομοῦ τὸ ἀναγκαῖον ποσὸν κατακλειόμενον κατὰ λόγον τῆς εὐπορίας αὐτῶν κατ' ἔτος ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ε. Π. Δ.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καὶ οἱ Ἐπίσκοποι ὅταν ἐκτελῶσι καθήκοντα ἐκτὸς τῆς ἕδρας αὐτῶν, ἢ ὁσάκις μετατίθενται ἀπὸ ἐπαρχίας εἰς ἄλλην λαμβάνουσιν ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλ. ἀποζημίωσιν κατὰ τὸν περὶ ἐξόδων ταξειδίου καὶ μετακινήσεως Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων νόμον.

Οἱ καταδικαζόμενοι κληρικοὶ καταδικάζονται καὶ εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὰ ἔξοδα τὰ γενόμενα διὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν παραβάσεων αὐτῶν.

Κυβερνητικὴ Ἐποπτεία

Πᾶσαι αἱ Ἐκκλ. Ἀρχαὶ τοῦ Βασιλείου τῆς Σερβίας διατελοῦσιν ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτείαν τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν. Διαμαρτυρίαι κατὰ καταχρήσεων Ἐκκλ. Ἀρχῶν ὑποβάλλονται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον. Ὅ τε κατηγορῶν καὶ ὁ κατηγορούμενος δικαιοῦνται νὰ ὑποβάλωσι διαμαρτυρίαν εἰς τὸν Ὑπουργόν, ἐὰν τὰ Πν. Δικαστήρια ἢ οἱ ἀνακριταὶ παρελκύουσι τὴν ὑπόθεσιν.

Ἡ ἀλληλογραφία τῶν Ἐκκλ. Ἀρχῶν μετὰ τῶν ξένων Ἐκκλ. Ἀρχῶν γίνεται τῇ ἀδείᾳ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν. Ἐπίσημα ἔγγραφα ἢ ἐντολὰς Ἐκκλ. Ἀρχῶν ἢ Συνόδων τοῦ ἐξωτερικοῦ οὐδεμία Ἐκκλ. Ἀρχὴ δικαιοῦται νὰ δημοσιεύσῃ ἢ ἐκτελέσει ἄνευ γνώσεως καὶ ἀδείας τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

Οἱ κληρικοί, τὰ Ἐκκλ. Ἱδρύματα ὡς πρὸς τὰς ἀστικὰς αὐτῶν καὶ ὑλικὰς σχέσεις ὑπόκεινται εἰς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους.

Αἱ ἐξωτερικῆς φύσεως ἀποφάσεις τῆς Συνόδου τῶν Ἀρχιερέων γίνονται ἐκτελεσταὶ ἀφοῦ τὰς ἐγκρίνῃ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

Ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου ἡ Σύνοδος ἐν συνεννοήσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν θὰ ἐκδώσῃ ἰδιαίτερον ποινικὸν κώδικα διὰ τοὺς κληρικοὺς ἀμφοτέρων τῶν τάξεων. (Τέλος)

ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΑΝΩΝ
ΘΕΟΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

Γ'. Συζήτησις ἐν Λονδίνῳ

[Σύντομα σημειώματα ἀνεπισήμου συζητήσεως γενομένης ἐν τῇ Jerusalem Chamber τοῦ ἐν Λονδίνῳ Westminster Abey, τῇ 4 17 Νοεμβρίου 1918].

(Συνέχεια ἀπὸ σελ. 285)

Ἐπίσκοπος τοῦ Wichester. Εἰς ἀπάντησιν τῶν λεχθέντων καὶ πρὸς ἀκριβῆ τούτων ἀνάπτυξιν, παρακαλῶ ἐκ τῶν ἡμετέρων τοὺς Αἰδεσιμωτάτους Haedlan καὶ Friar ὅπως οὗτοι, εἴτε ἀμφότεροι εἴτε ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν, ἀναπτύξωσι τὸ ζήτημα, ἔπειτα δὲ εἰς ταῦτα ἀπαντήσῃ καταλλήλως εἷς τῶν Ἑλλήνων.

Αἰδεσ. Haedlan. Σχετικῶς μὲ τὸ ζήτημα τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων ὀφείλω νὰ κάμω διάκρισιν πρῶτον μεταξὺ τῶν ἓξ πρώτων Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ τῆς ἑβδόμης Οἰκουμενικῆς Συνόδου, καὶ δεύ-

τερον, ἐκ τῶν ἓξ πρώτων, μεταξὺ τῶν τεσσάρων πρώτων καὶ τῶν δύο τελευταίων. Αἱ τέσσαρες πρῶται Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι ὁδηγοῦσι πρὸς τὴν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον τῆς Χαλκηδόνος, ἐν αὐταῖς δὲ ἀπετελειώθη ἡ περὶ τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Θείου Λόγου διδασκαλία. Τοὺς ὅρους αὐτῶν, ὡς καὶ τὰ σύμβολα τῶν Συνόδων τῆς Νικαίας καὶ Κωνσταντινουπόλεως, θεωροῦμεν ὡς τὰ θεμελιώδη στοιχεῖα τῆς Χριστιανικῆς ἡμῶν πίστεως. Πάντες οἱ Ἀγγλικανοὶ Θεολόγοι, λαμβάνοντες ὑπ᾽ ὄψιν τὰς ἀποφάσεις τῆς 5ης καὶ 6ης Οἰκουμενικῆς Συνόδου, δὲν νομίζομεν, ὅτι αὗται ἔχουσι τὴν αὐτὴν ὡς αἱ τέσσαρες πρῶται σπουδαιότητα. Ἐν τούτοις ἐγένοντο δεκταὶ παρὰ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καὶ σεβόμεθα αὐτάς, ὡς καὶ τὰς τέσσαρας πρώτας. Ὡς πρὸς τὴν 7ην Οἰκουμενικὴν Σύνοδον ὀφείλομεν νὰ εἴπωμεν τὸ καὶ ἀλλαχοῦ λεχθέν, ὅτι ἀπαραίτητον γνώρισμα τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου εἶναι, τὸ νὰ γίνῃ αὕτη, ὡς τοιαύτη, ἀποδεκτὴ ὑπὸ τῆς ὅλης Ἐκκλησίας καί, ἐν γένει, τῆς συνειδήσεως τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου. Ὡς πρὸς τὴν 7ην Οἰκουμενικὴν Σύνοδον εἶνε γνωστόν, ὅτι ἐπεκράτησεν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀμφιβολία περὶ τῆς ἐννοίας τῶν ὑπ᾽ αὐτῆς θεσπισθέντων, νομίζω δέ, ὅτι ἡ μόνη Σύνοδος ἐν τῇ Δύσει, ἡ ἀποδεχθεῖσα αὐτὴν ὡς Οἰκουμενικήν, εἶνε ἡ ἐν Φλωρεντίᾳ Σύνοδος, πρὸς τὴν ὁποίαν οὔτε ἡμεῖς ἔχομεν ὑπόληψιν, ἀλλ᾽, ὡς νομίζομεν, οὔτε καὶ σεῖς· διὰ τοῦτο ἡ ἑβδόμη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος δὲν ἔχει ἀκόμη χαρακτῆρα Οἰκουμενικόν. Ὡς πρὸς δὲ τὰ ὑπ᾽ αὐτῆς θεσπισθέντα, ταῦτα εἶναι ἀντικείμενα μὴ ἀπαιτοῦντα γενικὴν ἀποδοχήν. Ἐφ᾽ ὅσον ὅμως ἡ ἀποδοχὴ τῆς 7ης Οἰκουμενικῆς Συνόδου θὰ συνετέλει εἰς τὴν σύσφιγξιν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν καὶ θὰ ἐβοήθει εἰς τὴν τελικὴν αὐτῶν ἕνωσιν, δὲν θὰ ἔχωμεν ἀντίρρησιν καὶ ἡμεῖς, ὅπως δεχθῶμεν ταύτην ὡς Οἰκουμενικήν.

Αἰδεσ. Friar. Συμφωνεῖ πρὸς ταῦτα πλήρως καὶ δὲν ἔχει νὰ προσθέσῃ τι.

Ἀρχιμανδρίτης Χρυσόστομος. Ὅτι αἱ τέσσαρες πρῶται Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι ἰδιαιτέραν κατέχουσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν Συνόδων θέσιν, τοῦτο εἶνε ἀναμφίβολον· καὶ ἡ πέμπτη ὅμως καὶ ἡ ἕκτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἔχουσι μεγίστην σπουδαιότητα καὶ θεωροῦνται ἀπαραίτητοι, διότι εἶνε συμπλήρωμα τῶν τεσσάρων πρώτων. Διότι ἐν μὲν τῇ 5ῃ Οἰκ. Συνόδῳ ἐπανελήφθησαν μὲν καὶ ἐπεκυρώθησαν αἱ ἀποφάσεις τῆς 4ης Οἰκ. Συνόδου καὶ μετ᾽ ἐμφάσεως ὁ Νεστοριανισμὸς καὶ πληρέστερον ἐξηγήθησαν αἱ ἀποφάσεις τῶν τεσσάρων πρώτων Οἰκ. Συνόδων, ἐν δὲ τῇ 6ῃ Οἰκ. Συνόδῳ ἀνεπτύχθη τὸ ζήτημα τῶν δύο θελήσεων τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μετὰ δὲ τὴν 6ην Οἰκ. Σύνοδον θεωρεῖται ὁριστικῶς πλέον λήξασα ἡ περὶ τοῦ Χριστολογικοῦ ζητήματος συζήτησις. Ὡς πρὸς τὴν 7ην Οἰκ. Σύνοδον τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Haedlan, ὅτι αὕτη ἀνεγνω-

ρίσθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ Συνόδου δὲν εἶναι ἀκριβές. ὀφείλω δὲ νὰ εἴπω, ὅτι αὕτη ἀνεγνωρίσθη καὶ ὑφ' ὁλοκλήρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας. Ὁ Πάπας Ἀδριανὸς διεξήγαγεν ἀγῶνα μέγαν διὰ τὴν ἀναγνώρισίν της, τὸ δὲ 879 μεγάλη Σύνοδος ἐν Κων/πόλει γενομένη, ἐν ᾗ παρίσταντο ἀντιπρόσωποι πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ δὴ καὶ τοῦ Πάπα Ἰωάννου τοῦ 8ου, ἀνεγνώρισε τὴν 7ην Σύνοδον ὡς Οἰκουμενικήν, ἄρα ἡ ἐπίσημος ἀναγνώρισις αὕτη ἐγένετο πρὸ τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ Συνόδου.

Αἰδεσ. Haedlan. Δὲν πιστεύω, ὅτι ἡ Σύνοδος ἐκείνη ἀντεπροσώπευε τὴν συνείδησιν τῆς ὅλης Ἐκκλησίας, αἱ ἓξ πρῶται Οἰκουμ. Σύνοδοι ἐγένοντο δεκταὶ ὑπὸ ταύτης, οὐχὶ ὅμως καὶ ἡ ἑβδόμη.

Ἀρχιμ. Χρυσόστομος. Αἱ ἀποφάσεις τῆς Συνόδου ἐκείνης δὲν διημφισβητήθησαν ἐν Ἀγγλίᾳ, ἀλλὰ μόνον ἐν τῇ Γαλλίᾳ καὶ γενικῶς ἐν τῷ Κράτει τοῦ Μ. Καρόλου, κατὰ τῆς Ζ' Οἰκουμ. Συνόδου τῆς Νικαίας συγκροτήσαντος ἰδίαν εἰκονομαχικὴν Σύνοδον ἐν Φραγκφούρτῃ.

Αἰδεσ. Haedlan Αἱ ἀποφάσεις τῆς Συνόδου δὲν ἀνεγνωρίσθησαν τελείως ὑπὸ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, καὶ πολὺ ὀλιγώτερον ἐν Ἀγγλίᾳ.

Ἀρχιμ. Χρυσόστομος. Μόνον ἐν Frankfurt, ἐν Γαλλίᾳ μάλιστα ἔχομεν Ἐπίσκοπόν τινα Κλαύδιον εἰκονομάχον, ὄχι δὲ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ, εἰς δὲ τὴν μετὰ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας διαφορὰν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας οὐδὲ κἂν θίγεται τὸ ζήτημα τῶν εἰκόνων.

Αἰδεσ. Haedlan. Δυστυχῶς ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπῆρξαν πολλοὶ εἰκονοκλάσται, ἡ δὲ Ἐκκλησία τῆς Ἀγγλίας δὲν ἐδέχθη ποτὲ τὴν ἑβδόμην Σύνοδον, ὡς Οἰκουμενικήν, διότι δὲν ἦτο ἀπαραίτητον, ἐπαναλαμβάνω, ὅμως ὅτι ἐφ' ὅσον τοῦτο θὰ συνετέλει εἰς τὴν προαγωγὴν τῶν σχέσεων τῶν δύο Ἐκκλησιῶν δὲν θὰ ὑπῆρχεν ἀντίρρησις νὰ γίνῃ ἀποδεκτή.

Ἀρχιμαν. Χρυσόστομος Γνωρίζω ὅτι, δυστυχῶς, καὶ σήμερον ὑπάρχουν εἰκονομάχοι.—Ἂς λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἀντικειμενικὴν βάσιν πρὸς ἕνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν. Ὅταν δὲ λέγω, ὅτι ἐγένετο ἀποδεκτὴ ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ Ζ'. Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἐννοῶ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀγγλίας τὴν πρὸς τοῦ σχίσματος, καὶ πρὸ τῆς μεταρρυθμίσεως, διότι ἐν τῇ νῦν δὲν συνεχίζεται ὁ βίος τῆς ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας.

Αἰδεσ. Friar. Ὁ Πατὴρ Χρυσόστομος ἔχει δίκαιον. Ἡ Ζ'. Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἀνεγνωρίζετο ἐν Ἀγγλίᾳ μέχρι τῆς μεταρρυθμίσεως.

Ἐπίσκοπος Wichester. Προτιμότερον εἶναι νὰ ἔλθωμεν εἰς τὴν Θεολογικὴν ἄποψιν τοῦ πράγματος.

Ἀρχιμαν. Χρυσόστομος. Ἡ Θεολογικὴ ἄποψις δὲν ἀναφέρεται εἰς τὸ δόγμα ἀλλὰ εἰς τὴν λατρείαν. Δυστυχῶς ὁσάκις ἐγένετο λόγος περὶ τῆς 7ης Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐπανελαμβάνετο ἡ ἑξῆς παρεξήγησις. Ἐνομίσθη δηλ. ὅτι ἡ Σύνοδος ἐκείνη ἐθέσπισε τὴν λατρείαν τῶν εἰκόνων, ἐνῷ ἡ Σύνοδος, ἀποκρούουσα τὴν κατηγορίαν τῶν εἰκονομάχων

περὶ τῆς λατρείας τῶν εἰκόνων, ἀπεφάνθη ὅτι τῷ Θεῷ μόνον ἀνήκει ἡ λατρεία. εἰς δὲ τὰς εἰκόνας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῆς Παναγίας, τῶν Ἁγίων προσφέρεται σχετικὴ μόνον τιμή, ἥτις κατὰ τὸν Μ. Βασίλειον διὰ τῆς εἰκόνος ἐπὶ τὸ πρωτότυπον διαβαίνει. Ἑπομένως ἡ Σύνοδος ἐθέσπισεν οὐχὶ λατρείαν ἀλλὰ σχετικὴν τιμὴν τῶν εἰκόνων. Αὕτη δὲ ἀνέκαθεν ὑπῆρχεν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἐν ταῖς κατακόμβαις τῆς Ρώμης εὑρίσκομεν εἰκόνας καὶ ἀγάλματα τῶν πρώτων Χριστιανικῶν αἰώνων. Ἡ Σύνοδος λαβοῦσα τὴν ἀπόφασιν ἐκείνην εἶχε βεβαίως δογματικοὺς λόγους διότι πολλοί, ἀπαγορευομένης τῆς παραστάσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, θὰ ἠρνοῦντο καὶ τὴν πραγματικὴν αὐτοῦ ἐνσάρκωσιν. Ἡ δὲ ἀπόφασις τῆς Συνόδου ἀπορρίπτει ἰδίως τὸν μονοφυσιτισμόν.

Ἐκτός, ὅμως τοῦ δογματικοῦ τούτου λόγου, ἡ ἀπόφασις τῆς Συνόδου ἀποβλέπει κυρίως εἰς τὴν ἐξωτερικὴν θείαν λατρείαν, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὸν λαόν, ὅστις δὲν δύναται νὰ φιλοσοφῇ ἐπὶ τῶν θρησκευτικῶν ζητημάτων, διὰ τῶν εἰκόνων δὲ εὐχερῶς φωτίζεται ἐπὶ τούτων.

Ὁ Ἰωάννης Δαμασκηνὸς λίαν ὀρθῶς καθορίζων τὸ φρόνημα τῆς Ἐκκλησίας λέγει, ὅτι ὅ,τι διὰ τὸν μεμορφωμένον εἶνε τὸ βιβλίον, τοῦτο διὰ τὸν λαὸν εἶναι ἡ εἰκών. Ὁ ἴδιος λέγει περίπου, τὴν ἐντύπωσιν τὴν ὁποίαν προξενεῖ εἰς ἐμὲ εἰκών τις μαρτυρίου δὲν προξενοῦσιν ἑκατὸν βιβλία. Ἄρα ἡ εἰκὼν ἔχει μεγάλην διὰ τὸν λαὸν σκοπιμότητα·

Αἰδεσ. Friar. Μετὰ τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ λογίου καθηγητοῦ εἶνε φανερὸν ὅτι δὲν ὑφίσταται μεταξὺ ἡμῶν διαφορά. Ἡ πρᾶξις δεικνύει, ὅτι ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ ἀνέκαθεν ἐγένετο καὶ γίνεται μέχρι σήμερον χρῆσις εἰκόνων, εἰς τινας μάλιστα περιπτώσεις ἡμεῖς εἴμεθα ὀλιγώτερον προσεκτικοὶ παρὰ οἱ Ὀρθόδοξοι, διότι δὲν ἔχομεν ὡς σεῖς περιορισμούς τινας ὡς πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν εἰκόνων μεταχειριζόμενοι εἰς μεγάλην κλίματα τὰ ἀγάλματα. Θὰ ἀναφέρω ὅμως περίοδον ὅλην δυσκολιῶν, ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν εἰκόνων καὶ τοῦτο χάριν τῆς ἱστορικῆς σημασίας ἣν ἔχει τὸ πρᾶγμα ὄχι δὲ διότι σήμερον ἔχει οἱανδήποτε σημασίαν. Ἡ παράδοσις τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας εἶνε ἡ ἀρχὴ ἡ ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ διατυπουμένη, αὕτη δὲ ἐπικρατεῖ μέχρι τῆς μεταρρυθμίσεως, ἐπανέρχεται δὲ εἰς βιβλία αὐτῆς τῆς μεταρρυθμίσεως, ὡς λ. χ. εἰς σύγγραμμά τι τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Crammer ὀλίγον μετὰ ταῦτα ἐπηκολούθησε λαϊκὸν κίνημα ἐναντίον τῶν εἰκόνων. Τὸ κίνημα τοῦτο δὲν προῆλθεν ἐξ ἐπαφῆς τινος πρὸς τὸν Λουθηρανισμὸν ἀλλ' ἐκ τῶν καταχρήσεων τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας. Κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἐγένετο κατάχρησις τῶν εἰκόνων πρὸς χρηματισμόν, ὑπῆρχον δὲ εἰκόνες ἔχουσαι ὄπισθεν μηχανήματα πρὸς ἐπίτευξιν θαυμάτων. Τοιαῦται εἰκόνες ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπῆρχον πολυάριθμοι κατὰ τοὺς χρόνους τῆς μεταρρυθμίσεως. Τότε τοιαῦται εἰκόνες ἀνακαλυπτόμεναι κατεδιώκοντο, ἀναφέρω δὲ τοῦτο διὰ νὰ ἐξηγήσω τὴν λαϊκὴν ἐναντίον τῶν εἰ-

κόνων ἐξέγερσιν, ἥτις μάλιστα εἶχε πολιτικὸν καὶ ὄχι Ἐκκλησιαστικὸν χαρακτῆρα, δὲν προήρχετο δηλ. ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπιθυμῶ νὰ τονίσω τοῦτο, διότι πολλάκις ἐδημιουργήθη προκατάληψις ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ, θέλω δὲ νὰ δείξω σαφῶς, ὅτι δὲν εἴμεθα εἰκονοκλάσται. Ὑπάρχουν διαφοραὶ ἤθους καὶ αἰσθημάτων. Πολλοὶ ἐξ ἡμῶν τιμῶσι τὸν Ἐσταυρωμένον καὶ τὰς εἰκόνας τῶν Ἁγίων πολύ. Ἄλλοι τιμῶσιν αὐτὸν ὀλιγώτερον καὶ τέλος ἄλλοι οὐδὲν ἔχουσι διὰ τὰ πράγματα αὐτὰ ἐνδιαφέρον. Οὐδεὶς ὅμως συζητεῖ παρ' ἡμῖν περὶ τῆς δογματικῆς σημασίας τῶν εἰκόνων, οὐδεμία δὲ ὑπάρχει δυσκολία εἰς τὸ νὰ τοποθετῶνται αἱ εἰκόνες ὄχι μόνον εἰς τὰ παράθυρα καὶ τὸν νάρθηκα τῶν Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλα μέρη αὐτῶν, ὡς καὶ εἰς ἰδιωτικοὺς οἴκους.

(Ἕπεται τὸ τέλος)

Η ΡΙΖΑΡΕΙΟΣ ΕΚΚΛΗΣ. ΣΧΟΛΗ

ΕΝΑΡΞΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ—ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ

Τῇ 9ῃ καὶ 10ῃ τρέχοντος μηνὸς 7βρίου διεξήχθη ἐν τῇ Ῥιζαρείῳ Ἐκκλησιαστικῇ Σχολῇ ὁ διαγωνισμὸς πρὸς πλήρωσιν δύο θέσεων ὑποτρόφων τῆς Ῥιζαρείου περιουσίας καὶ δέκα θέσεων ὑποτρόφων τοῦ Γενικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου. Ταὐτοχρόνως ἤρξαντο αἱ εἰσιτήριοι καὶ καταταχτήριοι ἐξετάσεις ἑτέρων μαθητῶν εἴτε ὑποτρόφων διαφόρων κληροδοτημάτων εἴτε ἰδιοσυντηρήτων. Παρετηρήθη κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὅλως ἔκτακτος συρροὴ μαθητῶν ἐπιθυμούντων νὰ συμμετάσχωσι τοῦ διαγωνισμοῦ ἢ νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν Ῥιζάρειον Σχολὴν ὡς ἰδιοσυντήρητοι. Ὁ Διευθυντὴς καὶ τὸ Συμβούλιον τῆς Σχολῆς εὑρέθησαν ἐν μεγάλῃ ἀμηχανίᾳ, ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως χώρου, διότι, μεθ' ὅλας τὰς προσπαθείας τοῦ Διευθυντοῦ, μόλις θὰ δυνηθῇ ἐφέτος ἡ Σχολὴ νὰ ἔχῃ περὶ τοὺς ἐνενήκοντα μαθητάς, δηλαδὴ κατὰ τὸ ἓν τρίτον περισσοτέρους τοῦ συνήθους ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς. Ἀλλ' ἕνεκα πολυαρίθμων αἰτήσεων γίνεται σοβαρὰ μελέτη περὶ ἐξευρέσεως χώρου καὶ δι' ἄλλους μαθητάς. Τῇ 16ῃ 7βρίου ἤρξατο τακτικῶς ἡ διδασκαλία τῶν μαθημάτων ἐν τῇ Σχολῇ, τῇ δὲ προτεραίᾳ ὁ Διευθυντὴς αὐτῆς Χρυσόστομος Παπαδόπουλος, μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν τελέσας τὸν ἁγισμὸν καὶ τὴν νενομισμένην ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν μαθημάτων ἀκολουθίαν, προσεφώνησε τοὺς παρισταμένους Καθηγητὰς καὶ μαθητὰς διὰ τῶν ἑξῆς:

Τοῦ Οὐρανίου Πατρὸς τῶν Φώτων τὴν χάριν καὶ εὐλογίαν ἐπικαλεσθέντες, ἀρχόμεθα τῶν σχολικῶν ἐργασιῶν καὶ κατὰ τὸ νέον τοῦτο σχολικὸν ἔτος, καθ' ὃ ὅσον οὐδέποτε ἄλλοτε ἐν τῷ μακρῷ αὐτῆς παρελθόντι ἡ Ῥιζάρειος Σχολὴ εἶδε τοιαύτην μαθητῶν συρροήν.

Εὑρέθημεν κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας πρὸ ἀνυπερβλήτων δυσχερειῶν, μὴ δυνηθέντες, ἕνεκα ἐλλείψεως χώρου, νὰ δεχθῶμεν πάντας τοὺς ἐφιεμένους νὰ ἐκπαιδευθῶσιν ἐν τῇ Σχολῇ. Γονεῖς καὶ μαθηταί, ἁπανταχόθεν τῆς Ἑλλάδος προσδραμόντες, παρεκάλουν ἐπιμόνως νὰ εὑρεθῶσι θέσεις ἐν τῇ Σχολῇ ἰδιοσυντηρήτων μαθητῶν, πλεῖστοι δὲ τῶν μὴ ἐπιτυχόντων μεταξὺ τῶν πρώτων ἐν τοῖς διαγωνισμοῖς μετὰ δακρύων τὴν αὐτὴν ὑπέβαλον παράκλησιν. Κατ᾽ ἀνάγκην προβαλόντες ἄρνησιν, σήμερον ἔτι πολιορκούμεθα ὑπὸ πολλῶν δυσεκπληρώτων αἰτήσεων. Καὶ ταῦτα μετὰ τὸν τελευταῖον περὶ τῆς Σχολῆς νόμον, δι᾽ οὗ αὐστηρῶς καθωρίσθη ὁ προορισμὸς τῶν ἐν τῇ Σχολῇ ἐκπαιδευομένων.

Τὸ φαινόμενον τοῦτο τῆς ἐξαιρετικῆς προθυμίας καὶ σπουδῆς τῶν Ἑλληνοπαίδων πρὸς τὴν Ῥιζάρειον Σχολὴν εἶναι ἄξιον πολλῆς προσοχῆς καὶ μελέτης. Ἐνδεχόμενον τινὰς τῶν ὑπερενενήκοντα ἱεροσπουδαστῶν τοῦ ἔτους τούτου νὰ ὡδήγησαν εἰς τὴν Σχολὴν οἰκονομικαὶ δυσχέρειαι κωλύουσαι τὴν ἐν ἄλλαις Σχολαῖς ἐκπαίδευσιν, ἀναμφιβόλως ὅμως ἡ πλειονότης αὐτῶν ἦλθεν εἰς τὴν Ῥιζάρειον ἐξ ἐνδομύχου κλίσεως καὶ ἐκ διαπύρου πόθου πρὸς τὸ ἱερατικὸν στάδιον πρὸς τὴν ἀληθῆ παίδευσιν ἣν ἀνέκαθεν δαψιλῶς παρέσχεν ἡ μεγαλώνυμος αὕτη Σχολή. Ὁ διέπων αὐτὴν σήμερον νόμος, συμφώνως πρὸς τὴν διαθήκην τοῦ ἀειμνήστου καθιδρυτοῦ τῆς Σχολῆς Γεωργίου Ῥιζάρη, παρέχει αὐτῇ τοὺς τρόπους τῆς καλλιεργείας καὶ ἀναπτύξεως ταῦ ἱεροῦ πόθου τῶν νεαρῶν τροφίμων αὐτῆς καὶ τῆς κλίσεως αὐτῶν πρὸς τὸ Ἱερατικὸν στάδιον, ὅπερ ἀναμένει τοὺς ἀγωνιστὰς τῶν ἀρχῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ, πρὸς τὴν ἱερὰν ἀποστολὴν τοῦ Κλήρου, ἐξ οὗ αὐτὸ τὸ μέλλον τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας ἐξαρτᾶται. Διότι ἡ Χριστιανικὴ Θρησκεία θὰ καταστῇ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι βάσις τῆς ἀναπτύξεως τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας, τοῦ μεγαλείου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους: Οὐδεμία δύναμις εἶναι ἱκανὴ ν᾽ ἀντικαταστήσῃ ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ τὴν πνευματικὴν τῆς θρησκείας δύναμιν, ἣν ἀντιπροσωπεύσει ἡ Ἐκκλησία. Ἀλλ᾽ οὐδεμία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ κοινωνίᾳ δρᾶσις, οὐδεμία πραγματικὴ καὶ ἀληθὴς ζωὴ εἶναι δυνατὴ ἄνευ πεφωτισμένου ἐνοριακοῦ Κλήρου. Πρὸς μόρφωσιν τοιούτου Κλήρου ἀνέκαθεν ἡ Σχολὴ αὕτη ἐργάζεται, ἀλλά, δυστυχῶς, μόλις κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἀπὸ τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1909 καὶ ἐντεῦθεν, ἤρξατο σχετικῶς βελτιουμένη ἡ θέσις τοῦ Κλήρου. Λείπεται σήμερον ν᾽ ἀποφασισθῇ ὁριστικῶς ἡ μισθοδοσία τοῦ Κλήρου ἐκ τοῦ Κεντρικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου, τοῦ ὁποίου ἀρχικὸς σκοπὸς ὑπῆρξεν ἡ μισθοδοσία αὕτη.

Δυστυχῶς ἐν τῇ προπαρασκευῇ τοῦ Κλήρου δὲν δύναται νὰ μὴ ληφθῇ ὑπ᾽ ὄψει τὸ οἰκονομικὸν ζήτημα, μάλιστα ὑπὸ τὰς συγχρόνους

δυσχερεστάτας οἰκονομικὰς περιστάσεις, καίτοι ἡ οἰκονομικὴ θέσις τοῦ Κλήρου εἶναι τοιαύτη ὥστε κατὰ ἑκατοντάδας δημοδιδάσκαλοι ζητοῦσι νὰ φοιτήσωσιν εἰς τὸ μέλλον νὰ λειτουργήσῃ Ἱερατικὸν φροντιστήριον καὶ προσέλθωσιν εἰς τὰς τάξεις τοῦ Κλήρου. Ἡ τακτικὴ μισθοδοσία τοῦ Κλήρου ἐκ τοῦ Γενικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου, δὲν πρόκειται ἁπλῶς νὰ βελτιώσῃ τὴν οἰκονομικὴν θέσιν αὐτοῦ, ἀλλὰ νὰ ἐξυψώσῃ μᾶλλον αὐτὸν καὶ καταστήσῃ ἀξιοπρεπῆ ἐν τῇ κοινωνίᾳ, παρέχουσα εἰς αὐτὸν τὴν προσήκουσαν ἐν αὐτῇ θέσιν. Διότι ὁ σήμερον ἰσχύων τρόπος τοῦ πορισμοῦ τῶν πρὸς συντήρησιν τοῦ Κλήρου καὶ ὁ νόμος περὶ ἐνοριῶν, ὁ καθορίζων βάσιν τινὰ μισθοδοσίας, ἥκιστα δύνανται νὰ συντελέσωσιν εἰς τοῦτο. Ἔχομεν ὅμως τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἥ τε Πολιτεία καὶ ἡ Ἐκκλησία, συντρεχούσης τῆς Κοινωνίας, θὰ λύσωσι προσεχῶς τὸ πρόβλημα τοῦτο καὶ θὰ ἴδωμεν ἀποκαθιστάμενον οἰκονομικῶς τὸν Κλῆρον.

Ἀλλὰ μή τις νομίσῃ ὅτι, μόνη ἡ παίδευσις καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἐξασφάλισις δύνανται νὰ παρασκευάσωσι Κλῆρον ἄξιον τοῦ ἔργου τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας. Τὸ στάδιον τοῦ Κληρικοῦ δὲν εἶναι ἐπιτήδευμα, ἀλλ᾽ ἀποστολὴ ἱερὰ καὶ ὑψηλή. Πάντα σχεδὸν τὰ ἐπιτηδεύματα σκοποῦσι ν᾽ ἀσφαλίσωσιν οἰκονομικῶς τὸν αὐτὰ ἀσκοῦντα καὶ ν᾽ αὐξήσωσι τὴν εὐμάρειαν αὐτοῦ καὶ τὴν ἡσυχίαν. Ἀλλ᾽ ὁ κληρικός, ὁ ἀντιπροσωπεύων τὴν ἁγιοτάτην ἡμῶν θρησκείαν καὶ τὰς οὐρανίους αὐτῆς ἀρχὰς ἐπαγγελλόμενος, βάσιν τῆς ζωῆς καὶ δράσεως ὀφείλει νὰ ἔχῃ τὴν θυσίαν καὶ αὐταπάρνησιν, ἔργῳ μᾶλλον ἢ λόγῳ διδάσκων αὐτήν. Ἡ ὑλοφροσύνη, ἡ συνεπαγομένη τὴν φιλοκτημοσύνην καὶ πλεονεξίαν καὶ λεγεῶνα ἑτέρων κακῶν, οὐδαμῶς δύναται νὰ συμβιβασθῇ πρὸς τὴν μεγάλην ἀποστολὴν τοῦ χριστιανικοῦ ἱερέως.

Πρὸς τοιαύτην ἀποστολὴν ἀπαιτεῖται πρὸ παντός, ζῆλος διάπυρος καὶ ἔμμονος ὑπὲρ τοῦ ἔργου τοῦ Εὐαγγελίου, φρόνημα μέγα καὶ ὑψηλόν, χαρακτὴρ ἀκέραιος, ἀποπνέων ὅλην τὴν εὐωδίαν τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας καὶ ζωῆς. Οὕτω μόνον συγκεκροτημένος ἠθικῶς ὁ ἱερεὺς δύναται νὰ καταστῇ ἀληθὴς τοῦ λαοῦ διδάσκαλος, ἠθικὸς χειραγωγὸς καὶ μυσταγωγὸς τῶν θείων μυστηρίων, νὰ μεταδώσῃ τὴν πνευματικὴν καὶ σωτήριον τῆς θρησκείας δύναμιν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων πρὸς ἀνάπλασιν αὐτῶν καὶ ἠθικὴν τελείωσιν, πρὸς τὴν πρόοδον αὐτῶν καὶ ἀληθῆ εὐδαιμονίαν. Οὐδεμία ἐν τῷ κόσμῳ ἀποστολὴ δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἐφάμιλλος πρὸς τὴν τοῦ Ἱερέως. Σήμερον δέ, εἴπερ ποτὲ καὶ ἄλλοτε, ἡ Ἑλληνικὴ κοινωνία ἔχει ἀνάγκην ἱερέων πεφωτισμένων καὶ θερμουργῶν ἀποστόλων καὶ διδασκάλων.

Τοιούτους θέλει νὰ καταστήσῃ ὑμᾶς, ἀγαπητοὶ μαθηταί, ἡ Ῥιζάρειος Σχολή, ὡς περὶ τέκνων αὐτῆς φιλτάτων περὶ ὑμῶν μεριμνῶσα. Τὸ Συμβούλιον τῶν ἐκτελεστῶν τῆς Ῥιζαρείου Διαθήκης καὶ ὁ Σύλλο-

γος τῶν Καθηγητῶν μετὰ τῆς Διευθύνσεως τῆς Σχολῆς ἀποδύονται αὖθις εἰς τοὺς πνευματικοὺς ἀγῶνας τῆς ὑμετέρας παιδεύσεως καὶ μορφώσεως. Θὰ χαρῶμεν δὲ ἂν ἴδωμεν καὶ ὑμᾶς, τούς τε παλαιοὺς καὶ τοὺς νέους μαθητάς, συνεισφέροντας τὴν πρὸς τὴν ὑμετέραν εὐδοκίμησιν ἀπαραίτητον σπουδὴν καὶ ἐπιμέλειαν μετὰ τῆς ἐπιγνώσεως τῆς ὑψίστης σπουδαιότητος τῆς ἐν τῇ Σχολῇ ταύτῃ ἐκπαιδεύσεως καὶ μορφώσεως.

Χρηστὰς ἔχομεν τὰς ἐλπίδας, ὅτι τοῦ Θεοῦ εὐδοκοῦντος καὶ συναντιλαμβανομένου ἡμῖν, ἀπροσκόπτως θὰ χωρήσωμεν πρὸς τὸ ὑπὸ τῆς Σχολῆς καταστοχαζόμενον ἔργον καὶ ὅτι ὑμεῖς δὲν θὰ ἔχητε ἀνάγκην βίας πρὸς τὴν ἀκριβῆ τῶν καθηκόντων ἐπιτέλεσιν. Κατὰ τὸ παράγγελμα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου «μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσίν, ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε, ταῖς δὲ φρεσίν τέλειοι γίνεσθε» (Α΄. Κορινθ. 14, 20), «ὡς τέκνα φωτὸς περιπατοῦντες» (Ἐφεσ. 5, 8) ὑπὸ τὴν καθοδηγίαν τῆς σεπτῆς μητρὸς Σχολῆς. Ὁ δὲ Θεός, ἡ πηγὴ πάσης σοφίας καὶ γνώσεως «καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν παντὶ ἀγαθῷ, εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ». (Ἑβρ. 13, 21), καὶ ἀναδειχθῆναι «ποιμένας καὶ διδασκάλους πρὸς καταρτισμὸν τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, μέχρι καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἑνότητα τῆς Πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ, ἵνα μηκέτι ὦμεν νήπιοι κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας ἐν τῇ κυβίᾳ τῶν ἀνθρώπων, ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν μεθοδίαν τῆς πλάνης, ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὅς ἐστι κεφαλὴ. Χριστός» (Ἐφεσ. 4 12-15).

Η ΠΛΗΡΗΣ ΠΡΟΤΑΣΙΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΜΟΝΗΝ ΠΕΤΡΑΚΗ

Δι' ἔλλειψιν χώρου ἐδημοσιεύσαμεν ἐν καιρῷ περικοπὴν μόνον τοῦ Ἐγγράφου πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον δι' οὗ προὐτάθη ἡ συγχώνευσις τῆς Μονῆς Πετράκη πρὸς τὴν Μ. Πεντέλης. Ἡ ἐξακολουθοῦσα ἐν τῷ τύπῳ συζήτησις καὶ μάλιστα ἡ ἀναφανεῖσα σοφῶν νομομαθῶν παλαιὰ γνωμοδότησις ἐπιβάλλει τὴν δημοσίευσιν τοῦ ὅλου ἐγγράφου. Αἱ ἐκ τῆς συγχωνεύσεως «νόμιμοι συνέπειαι» διὰ τὴν κτημοσύνην τῆς Μονῆς αἱ ἀορίστως ἐν τῇ προτάσει ἀναφερόμεναι καθορίζονται σαφῶς ἐν τῷ 14ῳ ἄρθρῳ τοῦ ΓΥΙΔ΄ νόμου διαλαμβάνοντι ἐπὶ λέξει «Ἡ συγχωνευθεῖσα Μονὴ ἀποβάλλει τὴν ἀστικὴν αὐτῆς προσωπικότητα καὶ καθίσταται μετόχιον τῆς Μονῆς, μεθ' ἧς συνεχωνεύθη εἰς ἣν περιέρχεται αὐτοδικαίως ἡ περιουσία αὐτῆς καὶ ἧς καθίστανται μέλη αὐτοδικαίως οἱ κανονικοὶ μοναχοὶ τῆς συγχωνευθείσης Μονῆς».

Πρὸς τὴν Ι. Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἡ λειτουργία τοῦ Ἱερατικοῦ Φροντιστηρίου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου, διὰ μονοετοῦς φοιτήσεως δημοδιδασκάλων, περιμένομεν νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὰς ἀνάγκας τῆς ἱερατικῆς ὑπηρεσίας, καθημερινῶς πληθυνομένας μετὰ τὸν νέον περὶ προσόντων τῶν χειροτονουμένων ἱερέων Νόμον, ἀναβληθεῖσα ἀπὸ τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον εἰς τὸν Ἀπρίλιον καὶ ἀπὸ τούτου εἰς τὸν προσεχῆ Σεπτέμβριον, κινδυνεύει νὰ ἀναβληθῇ ἐπ' ἀόριστον, διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ καταλλήλου οἰκήματος, κατόπιν ρητῆς δηλώσεως τοῦ κυρίου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ, ὅτι ἡ Γερμάνειος Ἱερατικὴ Σχολή, ὡς Σχολεῖον Χωροφυλακῆς νῦν χρησιμοποιουμένη εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐκκενωθῇ κατὰ τὸ παρὸν τοὐλάχιστον ἔτος.

Ἀναγγέλων τοῦτο πρὸς Ἡμᾶς, δι' ἐγγράφου αὐτοῦ ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Παιδείας κύριος Ὑπουργός, παρακαλεῖ, ὅπως μεριμνήσωμεν διὰ τὴν, εἰ δυνατὸν ἐξοικονόμησιν χώρου ἐν τῇ Ι. Μονῇ Πετράκη, ἥτις ἐντὸς τῆς πόλεως εὑρισκομένη, φαίνεται προσφορωτέρα διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ ὡς ἄνω σκοποῦ, ὅστις «θὰ ἐκινδύνευε», προσθέτει τὸ Ὑπουργικὸν ἔγγραφον, νὰ «ματαιωθῇ ἐκ παντελοῦς ἐλλείψεως καταλλήλου οἰκήματος».

Τὸ ἔγγραφον τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, προαγγέλλοντος κίνδυνον ναυαγίου τοῦ περὶ Ἱερατικοῦ Φροντιστηρίου Νόμου, παρέχει Ἡμῖν εὔλογον ἀφορμήν, πρὸ τῆς ὑποβολῆς καὶ Συνοδικῆς ἐξετάσεως τοῦ γενικοῦ σχεδίου βελτιώσεως τῶν κατὰ τὰς Ι. Μονάς, σχεδίου ἐν ταῖς λεπτομερείαις ἔτι αὐτοῦ ὑπὸ μελέτην εὑρισκομένου, πρὸς δὲ τοῖς ἄλλοις καὶ συγχώνευσιν Μονῶν τινων πρὸς ἄλλας περιλαμβάνοντος, νὰ παρακαλέσωμεν τὴν Ι. Σύνοδον, ὅπως ἐγκρίνῃ τὴν συγχώνευσιν τῆς Ι. Μονῆς Πετράκη πρὸς τὴν Ι. Μονὴν Πεντέλης.

Τὸ ἄσκοπον καὶ ὑπό τινας ἐπόψεις ἐπιζήμιον τῆς ὑπάρξεως ἐν μέσαις Ἀθήναις τῆς Μονῆς Πετράκη ἔχει κατανοηθῇ ἀπὸ πολλοῦ, ἐπανειλημμένως δὲ ἐγένετο σκέψις παρὰ τοῖς ἁρμοδίοις περὶ μετατοπίσεως αὐτῆς, κατηρτίσθησαν μάλιστα καὶ σχέδια τῆς νέας οἰκοδομῆς καὶ προϋπολογισμοί, ὡρίσθη δὲ καὶ ὡς χῶρος μεταθέσεως αὐτῆς ἡ Βουλιαγμένη. Ἀπὸ τοῦ χρόνου ὅμως τοῦ καταρτισμοῦ τῶν σχεδίων ἐκείνων, τὰ τῶν Μοναστηρίων ἔλαβον τοιαύτην τροπήν, διὰ τοῦ περὶ Γεν. Ἐκκλησ. Ταμείου Νόμου, ὥστε νὰ εἶνε ἀδύνατον σήμερον νὰ θεωρηθῇ σκόπιμος δαπάνη ἑνὸς καὶ πλέον ἑκατομμυρίου—τότε προϋπελογίζοντο 500 χιλ. δρχμ.—διὰ τὴν ἵδρυσιν νέου οἰκοδομήματος διὰ τὴν Μονήν, δεδομένου ὅτι τὸ κολοσσιαῖον αὐτὸ ποσὸν ἐν τῇ πραγματικότητι θὰ ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τοῦ Γ. Ἐκκλησ. Ταμείου, ἡ δὲ Βουλιαγμένη εἰς ἣν θὰ μετετίθετο, ἐλπίζεται μετ' ὀλίγον νὰ εἶνε λουτρόπολις, κέντρον δηλ. κοσμικώτερον καὶ αὐτῆς τῆς Πρωτευούσης.

Πρὸς τίνα δὲ σκοπὸν θὰ ἐγίνετο ἡ δαπάνη αὕτη; Πάντως δι' οὐδένα ἄλλον, ἀλλ' ἵνα ὑπάρχῃ ἁπλῶς μία ἐπὶ πλέον Μονή, ἀπορροφῶσα διὰ τὴν διοίκησιν αὐτῆς καὶ τὴν μισθοδοσίαν ἀργούντων μοναχῶν καὶ δοκίμων ἱκανὰς δεκάδας χιλιάδας δραχμῶν. Η κτημοσύνη τῆς Ι. Μονῆς, ἥτις, ὡς καὶ ἡ τῶν λοιπῶν Ι. Μονῶν, ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Γ. Ἐκκλησ. Ταμείου κατ' οὐσίαν ἀνήκει εἰς τοῦτο ἀποτελοῦσα τὴν βασιμωτέραν ἐλπίδα λύσεως τοῦ προβλήματος τῆς μισθοδοσίας τοῦ κλήρου, κατὰ μὲν τὸ ἀγροτικὸν αὐτῆς μέρος ὑπόκειται εἰς ἀναγκαστικὴν ἐπ' ἀποζημιώσει, πρὸς τοὺς ἀκτήμονας ἀγρότας παραχώρησιν, δυνάμει τοῦ σχετικοῦ Νόμου, τοῦ ὁποίου ἤρξατο ἤδη ἡ ἐφαρμογή, κατὰ δὲ τὸ οἰκοπεδικόν, ὅπερ εἶνε καὶ τὸ κυριώτερον, εὑρίσκεται ἤδη, ἀποφάσει τοῦ Γ. Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου, ὑπὸ ἐλευθέραν ἐκποίησιν, ἢ εἰς Ἑταιρίας πρὸς ἐκμετάλλευσιν παραχώρησιν, ἐφ' ὠφελείᾳ τοῦ Γ. Ἐκκλησ Ταμείου καὶ διευκόλυνσιν κοινωνικῶν ἀναγκῶν. Διὰ τὸ ὑπόλοιπον μέρος, ἀποτελούμενον ἀπὸ βοσκὰς καὶ δάση, θὰ ἦτο ἐντελῶς ἀδικαιολόγητος ἡ διὰ τοσαύτης δαπάνης συντήρησις αὐτοτελοῦς Μονῆς, ἀφοῦ εἶνε δυνατὸν τὸ ὑπολειφθησόμενον τοῦτο μέρος τῆς περιουσίας νὰ συγχωνευθῇ πρὸς τὴν περιουσίαν τῆς Μονῆς Πεντέλης, ἡ ὁποία καὶ αὐτὴ κατὰ μέγα μέρος θὰ ὑποστῇ τὴν τύχην τῆς ἀναγκαστικῆς ἢ ἑκουσίας ἀπαλλοτριώσεως.

Μία μόνη ἄποψις θὰ ἐδικαιολόγει τὴν ὕπαρξιν Μοναστηριακῆς Ἀδελφότητος ἐν μέσαις Ἀθήναις, ἡ κοινωφελὴς ἀλλ' ἡ ἄποψις αὕτη εἶνε ἐντελῶς ἀπρό-

σιτος πρὸς τὰς παραδόσεις καὶ τὴν διανοητικότητα τῆς νῦν Ἀδελφότητος τῆς Μονῆς Πετράκη. Ἐν διαρκείᾳ ἑνὸς ἔτους ἐπανειλημμένως προσεπαθήσαμεν νὰ ἐνθουσιάσωμεν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς ὑπὲρ τῆς ἰδέας τῆς ἱδρύσεως ἐν αὐτῇ ἑνὸς τυπογραφείου εἰς τὸ ὁποῖον ὅλοι οἱ ἀδελφοὶ νὰ ἀσχολοῦνται, ἄλλοι ὡς στοιχειοθέται, ἄλλοι ὡς πιεσταί, ἄλλοι ὡς βιβλιοδέται, ἄλλοι ὡς διορθωταί, οἱ δὲ λογιώτεροι αὐτῶν ὡς συγγραφεῖς καὶ ὡς ἐκδόται, ὅπως τεθῶσιν εἰς κυκλοφορίαν εὔθηνὰ λειτουργικά, ἐπιστημονικά, ἠθικοθρησκευτικά, αὐταὶ αὗται αἱ Ἅγιαι Γραφαί, τῶν ὁποίων ὅλων τόσην ἔχει ἀνάγκην ἡ Ἐκκλησία, σήμερον μάλιστα, ὁπότε αἱ μὲν πανταχόθεν εἰσορμῶσαι ἀνατρεπτικαὶ ἰδέαι δημιουργοῦσιν ἀνάγκην ἰσχυρᾶς διὰ δημοσιευμάτων καταλλήλων ἀντιδράσεως, αἱ δὲ τυπογραφικαὶ δαπάναι ἔφθασαν εἰς ὕψη δυσπρόσιτα. Ὡμιλήσαμεν αὐτοῖς ἐπίσης περὶ τῆς ἀνάγκης ἑνὸς οἰκοτροφικοῦ Φροντιστηρίου διὰ τοὺς Φοιτητὰς τῆς Θεολογίας, οἱ πλεῖστοι τῶν ὁποίων κάμπτωνται ὑπὸ τὸ βάρος τῆς ἀκριβείας τοῦ βίου ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ ὑπεδείξαμεν πόσον θὰ ἐξυψοῦντο εἰς τὴν συνείδησιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Κοινωνίας, διευθύνοντες φροντιστηριακῶς ἐν οἰκοτροφείῳ παρ᾿ αὐτοῖς τὴν σπουδάζουσαν τὰ γράμματα τὰ ἱερὰ Νεότητα καὶ διευκολύνοντες αὐτὴν εἰς ἀνετώτερον καὶ πληρέστερον καταρτισμόν, διὰ τὸ ὅπερ προορίζονται ὑψηλὸν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑπούργημα. Ὅλοι ἡμῶν οἱ λόγοι οὗτοι τόσον ὀλίγον ἥψαντο τῆς ψυχικῆς τῶν ἀδελφῶν συνθέσεως ὥστε ὅτε τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἐπισκεψάμενος αὐτοὺς αὐτοπροσώπως ἠθελήσαμεν νὰ καταστήσωμεν αὐτοὺς κοινωνοὺς τῶν στενοχωριῶν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἀρχῶν περὶ τὴν εὕρεσιν τοῦ καταλλήλου διὰ τὸ Ἱερατικὸν Φροντιστήριον ἐνδιαιτήματος καὶ ἀνεκοινώσαμεν αὐτοῖς ὅτι τὴν ἐπιοῦσαν θὰ ἐπεσκέπτετο τὴν Μονὴν Μηχανικὸς τῆς Κυβερνήσεως διὰ νὰ ἐξετάσῃ κατὰ πόσον τὰ οἰκήματα θὰ ἦσαν κατάλληλα διὰ τὸν σκοπόν, ὁ μὲν Μηχανικὸς μεταβὰς εἰς τὴν Μονήν, εὗρε κεκλεισμένα τὰ δωμάτια, πλὴν ἑνός, καὶ τοὺς Μοναχοὺς ἀπόντας, τὸ δὲ Ἡγουμενοσυμβούλιον αὐθημερὸν ἐμφανισθὲν ἐνώπιον ἡμῶν ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει, ἐδήλωσεν, ὅτι ἡ ἀδελφότης ἀδυνατεῖ νὰ παραχωρήσῃ τὸν χῶρον, εἰς ἄλλην μεταβαίνουσα Μονήν. Ἐσπεύσαμεν νὰ δηλώσωμεν εἰς τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον ὅτι διὰ τῆς στάσεώς των ταύτης προάγεται εἰς ἐκτέλεσιν ἡ κρατοῦσα σκέψις περὶ συγχωνεύσεως τῆς Μονῆς των μετ᾿ ἄλλης Μονῆς, ἐφ᾿ ὅσον ἐν τῇ συνειδήσει τῶν ἁρμοδίων θεωρεῖται ἤδη ἀπὸ πολλοῦ ἄσκοπος ἡ διατήρησις τῆς Μονῆς ταύτης.

Παρακαλοῦμεν ὅθεν τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, ὅπως καὶ διὰ τὴν ἐπικειμένην ἀνάγκην τῆς λειτουργίας τοῦ Ἱερατικοῦ Φροντιστηρίου καὶ διὰ τὸ ἀποδεδειγμένον ἄσκοπον τῆς ὑπάρξεως ἐν μέσῃ τῇ πρωτευούσῃ Μονῆς, οὐδένα κοινωφελῆ ἐκπληρούσης σκοπὸν καὶ διὰ τὴν σημαντικωτάτην οἰκονομίαν, ἥτις θὰ προέλθῃ εἰς τὸ Γεν. Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον ἐγκρίνῃ τὴν συγχώνευσιν τῆς Ἱ. Μονῆς Ἀσωμάτων Πετράκη πρὸς τὴν Ἱ. Μονὴν Πεντέλης, μεθ᾿ ὅλων τῶν ἐκ τῆς συγχωνεύσεως διὰ τὴν κτημοσύνην τῆς Μονῆς νομίμων συνεπειῶν καὶ προκαλέσῃ δι᾿ αἰτήσεως Αὐτῆς πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δ. Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργεῖον τὴν ἔκδοσιν τοῦ σχετικοῦ Β. Διατάγματος.

Ὁ Ἀθηνῶν ΜΕΛΕΤΙΟΣ

ΒΑΣΙΛΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

Περὶ λειτουργίας μονοταξίου Ἱερατικοῦ Φροντιστηρίου πρὸς ἱερατικὴν μόρφωσιν ἀποφοίτων γυμνασίων, διδασκαλείων κ. λ. π.

[Ἐφ. Κυβ. τ. Α' ἀρ. 180. σ. 1298]

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἔχοντες ὑπ᾿ ὄψει τὰ ἄρθρα 5 τοῦ νόμου 1432, 1 τοῦ νόμου 1433 καὶ τὸν νόμον ΓΥΙΔ, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1. Πρὸς ἱερατικὴν μόρφωσιν τῶν ἀποφοίτων γυμνα-

σίων διδασκαλείων καὶ τῶν ὑποδιδασκάλων τῶν κατὰ τὸν νόμον ΒΟΘ΄ τυχόντων πτυχίου ὑποδιδασκάλου καὶ τῶν ἐχόντων τοιοῦτον ἐκ τῶν ὑποδιδασκαλείων Μοναστηρίου καὶ Θεσσαλονίκης, τῶν ἐφιεμένων νὰ ἱερωθῶσιν, ὡς καὶ πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀναγκαίων γνώσεων τῶν ἤδη κληρικῶν καὶ ἐχόντων τὰ ἀνωτέρω προσόντα καὶ πρὸς πρακτικὴν ἐκκλησιαστικὴν μόρφωσιν τῶν λαϊκῶν τελειοφοιτων τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου ἢ τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς κατὰ τὸν παλαιὸν ὀργανισμόν, θέλει λειτουργήση ἀπὸ τοῦ ἀμέσως προσεχοῦς σχολικοῦ ἔτους 1919—1920 τὸ διὰ τοῦ νόμου 1432 συσταθέν, ὡς παράρτημα τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, μονοτάξιον ἱερατικὸν Φροντιστήριον, ἐν ᾧ διδάσκονται οἱ φοιτῶντες, ὡς ἐξωτερικοὶ μαθηταί, τὰ ἀπαραίτητα ἱερατικὰ μαθήματα καὶ ὑποβάλλονται εἰς τὰς συναφεῖς πρακτικὰς τοῦ ἱερατικοῦ σταδίου ἀσκήσεις.

Ἄρθρον 2. Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἀκολουθήσωσι τὰ μαθήματα τοῦ ἱερατικοῦ Φροντιστηρίου, ὑποβάλλουσι μέχρι τέλους Ἰουλίου ἑκάστου ἔτους διὰ τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως αἰτήσεις περὶ τούτου συνοδευομένας ὑπὸ τῶν ἑξῆς πιστοποιητικῶν:

1) Πιστοποιητικοῦ τοῦ οἰκείου δημάρχου ἢ προέδρου τῆς κοινότητος, ὅτι εἶνε ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸ μητρῷον τῶν ἀρρένων ἢ ὅτι ἄκουσιν ἡλικίαν μεγαλειτέραν τῶν 28 ἐτῶν,

2) Πιστοποιητικοῦ τῆς ἁρμοδίας ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς, ὅτι εἶνε ἔγγαμοι καὶ δὲν κωλύονται νὰ ἱερωθῶσι.

3) Πιστοποιητικοῦ τοῦ οἰκείου στρατολογικοῦ γραφείου, ὅτι ἐξεπλήρωσαν τὴν στρατιωτικήν των ὑποχρέωσιν, ἢ ὅτι νομίμως ἀπηλλάγησαν ταύτης.

4) Πιστοποιητικοῦ τοῦ ἁρμοδίου Εἰσαγγελέως, ὅτι δὲν κατεδικάσθησαν εἰς ἐγκληματικὴν ποινὴν οὐδ' ἐπὶ πλημμελήματι κατὰ τὰ ἄρθρα 22 καὶ 24 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

5) Πιστοποιητικοῦ ἰατροῦ, ὅτι εἶνε ὑγιεῖς καὶ ἀρτιμελεῖς, και

6) Τοῦ ἀπολυτηρίου αὐτῶν τοῦ γυμνασίου ἢ διδασκαλείου ἢ τῶν πτυχίων καὶ πιστοποιητικῶν τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 1 σπουδῶν αὐτῶν ἢ ἀντιγράφων αὐτῶν νομίμως κεκυρωμένων.

Ὁ ἐπίσκοπος, ὑποβάλλων εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τὰς αἰτήσεις τῶν ἐπιθυμούντων νὰ φοιτήσωσιν εἰς τὸ ἱερατικὸν Φροντιστήριον, συνοδεύει αὐτὰς μετὰ τῶν παρατηρήσεών του περὶ τοῦ ἤθους καὶ ἐν γένει περὶ τῆς καταλληλότητος ἢ μὴ αὐτῶν ὅπως ἱερωθῶσιν.

Ἄρθρον 3 Ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰσακτέων εἰς τὸ φροντισιήριον μαθητῶν ὁρίζεται κατ' ἔτος ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν

καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως διὰ πράξεως αὐτοῦ δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐκ τῶν ὑποβαλόντων αἰτήσεις ἡ πρόσκλησις πρὸς φοίτησιν εἰς τὸ Φροντιστήριον γίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως μέχρι τῆς 20 Αὐγούστου ἑκάστου ἔτους.

Ἄρθρον 4 Τὰ μαθήματα τοῦ ἱερατικοῦ Φροντιστηρίου ἀρχίζουν τὴν 15 Σεπτεμβρίου καὶ λήγουν τὴν 20 Μαΐου, αἱ δὲ ἀπολυτήριοι ἐξετάσεις ἐνεργοῦνται ἐντὸς τοῦ τελευταίου δεκαημέρου τοῦ μηνὸς τούτου.

Οἱ λαϊκοὶ τελειόφοιτοι τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου ὡς καὶ οἱ τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, παρακολουθοῦσι μόνον τὰς πρακτικὰς ἀσκήσεις τοῦ Φροντιστηρίου οὐχὶ δὲ καὶ τὰ λοιπὰ μαθήματα, ἅτινα δύνανται νὰ ἀκροῶνται κατὰ βούλησιν φροντιστηριακῶς.

Τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τῶν διδασκομένων ἐν τῷ Ἱερατικῷ Φροντιστηρίῳ κανονίζεται διὰ Β. διατάγατος.

Ἄρθρον 5. Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐξετάσεων συνερχόμενοι οἱ διδάσκοντες ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ διευθυντοῦ αὐτοῦ καὶ λαμβάνοντες ὑπ' ὄψει τὴν καθ' ὅλον τὸ ἔτος ἐπίδοσιν τῶν μαθητῶν τοῦ Φροντιστηρίου εἰς τὰ διάφορα μαθήματα, τὴν ἐπιτυχίαν αὐτῶν εἰς τὰς ἐξετάσεις καὶ τὴν διαγωγήν, ἣν ἔδειξαν κατὰ τὸν χρόνον τῶν σπουδῶν αὐτῶν, ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ ἀποφαίνονται κατὰ πλειοψηφίαν τίνες τούτων κρίνονται ἄξιοι ὅπως τύχωσιν ἀποφοιτηρίου τοῦ Ἱερατικοῦ Φροντιστηρίου.

Τὸ ἀνωτέρω ἀποφαιτήριον παρέχεται εἰς τοὺς παιδευθέντας ἐν τῷ Φροντιστηρίῳ ἐπὶ δεκαδράχμου χαρτοσήμου ἐκπαιδευτικῶν τελῶν καὶ δίδει αὐτοῖς τὸ δικαίωμα πρὸς χειροτονίαν καὶ διορισμὸν ὡς ἐφημερίου συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1 τοῦ νόμου 1433, ἐφ' ὅσον κέκτηνται κατὰ τὸν χρόνον τῆς χειροτονίας καὶ τὰ λοιπὰ κατὰ τὸν νόμον προσόντα πρὸς χειροτονίαν.

Ἄρθρον 6. Διευθυντὴς τοῦ Ἱερατικοῦ Φροντιστηρίου εἶναι ὁ Διευθυντὴς τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, καθηγηταὶ δὲ καὶ διδάσκαλοι αὐτοῦ, καθηγηταὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου ἢ καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς.

Διδάσκαλοι τοῦ Φροντιστηρίου δύνανται νὰ διορίζωνται καὶ ἐκτὸς τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ριζαρείου Σχολῆς καὶ ἄλλοι ἐπὶ ἴσῳ πρὸ τὸ κατωτέρω ἀναφερόμενον ἡμερομίσθιον μισθῷ.

Πάντες οὗτοι διοριζόμενοι διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν

Ἐκκλησιαστικῶν κλπ. λαμβάνουσιν ἐπιμίσθιον, οἱ μὲν καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου δραχ. 25, οἱ δὲ λοιποὶ δραχ. 15 κατὰ μῆνα δι' ἑκάστην καθ' ἑβδομάδα ὥραν διδασκαλίας, πληρωνόμενον αὐτοῖς ἐκ τοῦ Γενικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 7. Τὸ ἀπὸ 20 Αὐγούστου 1918 Ἡμέτερον διάταγμα περὶ ἱερατικοῦ Φροντιστηρίου καταργεῖται.

Εἰς τὸν αὐτὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Ἰουλίου 1919

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ.
Δημ. Δίγκας

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

Η ΕΝ ΧΑΛΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Εὐφροσύνης πληροῖ τὰς καρδίας τῶν τέκνων τῆς Ἐκκλησίας ἡ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως εἴδησις ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀπεφάσισε τὴν προαγωγὴν τῆς Θεολογ. Σχολῆς τῆς Χάλκης εἰς Θεολογικὴν Ἀκαδημίαν. Ἡ ἀπόφασις εἶνε ἀνταξία τῶν νέων πνευματικῶν ὁριζόντων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους. Ἡ σχολὴ ὑπὸ τὸν τέως τύπον τῆς λειτουργίας αὐτῆς ἐπὶ δύο συνεχεῖς γενεὰς ὑπῆρξε φάρος ἀληθινὸς φωτίζων ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ μαγευτικωτάτου λόφου τῆς Ἁγίας Τριάδος τὸν ὅλον ἐκκλησιαστικὸν καὶ ἐθνικὸν ὁρίζοντα. Ἐκεῖ ἐμορφώθησαν διαπρεπεῖς Ἱεράρχαι οἱ διεξαγαγόντες τὸν μακρὸν καὶ ἀργαλέον ἀγῶνα ὑπὲρ τῶν προνομίων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ὑποστάσεως τοῦ Γένους. Ἐκεῖ ἐνεπνεύσθησαν τὴν αὐτοθυσίαν οἱ τὰ δίκαια τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Φυλῆς ἐν τοῖς χρόνοις ἡμῶν διὰ τοῦ αἵματος αὐτῶν ἱερώτερα καταστήσαντες. Παράλληλος ὑπῆρξεν ἡ δρᾶσις τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις Θεολ. Σχολῆς τοῦ Σταυροῦ ἐπὶ τῶν αὐτῶν βάσεων λειτουργησάσης. Ἀλλ' ἐνῷ ἡ ἐν Ἱεροσολύμοις δὲν εὐτύχησε νὰ εὕρῃ σταθερὰν προστασίαν ἐν τῷ προσώπῳ ὅλων τῶν ἰθυντόρων τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας ἔκλεισε δὲ ἀδόξως τὰς πύλας αὐτῆς πρὸ δεκαετίας, ἡ Σχολὴ τῆς Χάλκης ἐξηκολούθησεν ἀδιάκοπον τὸν βίον αὐτῆς ἐπὶ ὁλόκληρα ἔτη, μὴ ἀνεχθεῖσα καὶ ὑπὸ τὰς θλιβερωτέρας συνθήκας τῶν κεκηρυγμένων κατὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους τελευταίων διωγμῶν νὰ ἀναστείλῃ ἑκουσίως τὴν λειτουργίαν αὐτῆς. Καὶ ἔσυρε λοιπὸν τὴν ὕπαρξιν αὐτῆς μὲ δύο μόνον, τὰς ἀνωτέρας τάξεις μέχρι τέλους τοῦ λήξαντος σχολικοῦ ἔτους ὅτε ἐπεφυλάσσετο εἰς ἡμᾶς νὰ ἀκούσωμεν τὴν θλιβερὰν εἴδησιν ὅτι ἀπελύθησαν καὶ τῶν δύο τάξεων οἱ μα

θηται 5 μὲ τῆς Ζ΄ τῆς καὶ ἀνωτάτης, 9 δὲ τῆς Ϛ΄ οἵτινες δικαιοῦνται νὰ τύχωσι τοῦ νενομισμένου διπλώματος μετὰ τὴν ὑποβολὴν ὑφ' ἑκάστου αὐτῶν τῆς ἐναισίμου αὐτοῦ θεολογικῆς διατριβῆς καὶ δύο ἠθικῶν λόγων εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Καθηγητικοῦ Συλλόγου. Ἦσαν οἱ τελευταῖοι φθινοπωρινοὶ καρποὶ μιᾶς ἐπὶ δεκαετηρίδας διαρκεσάσης καρποφορίας. Ἡ Σχολὴ πεσοῦσα ὑπὸ τὰ ἀλλεπάλληλα πλήγματα τῆς τυρανίας ἀνίσταται ἤδη λαμπροτέρα ἐμφανιζομένη μετὰ προγράμματος ὑψηλοτέρου καὶ ἐπιστημονικῶς τελειοτέρου.

Χαιρετίζομεν εὐφροσύνως τὴν πρώτην πραγματικὴν Ἑλληνικὴν Θεολογικὴν Ἀκαδημίαν.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Μητροπολιτικαὶ χοροστασίαι. — Τὸ παρελθὸν Σάββατον, 14 τρέχοντος, ἐπετείῳ τοῦ ἐν Πειραιεῖ Συλλόγου τῶν Κρητῶν ἡ «Ὁμόνοια», ἡ Α. Σ ὁ Μητροπολίτης χοροστατήσας ἐν τῷ ἐν Πειραιεῖ ναῷ τοῦ Προφήτου Ἠλιοὺ ἐν μέσῳ ἀπείρου ἐκκλησιάσματος ἐξῆρεν ἐν τῇ ὁμιλίᾳ αὐτοῦ τὸ ἐπίσημον τῆς ἡμέρας καὶ περιέγραψε τοὺς θριάμβους οὓς ὁ Ἡράκλειος ἤρατο πρὸς ἀνάκτησιν τοῦ ὑπὸ τῶν Περσῶν ἁρπαγέντος τιμ. Σταυροῦ. — Τῇ δὲ ἐπομένῃ Κυριακῇ 15ῃ τρ. χοροστατήσας ἐπίσης ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ ἁγίου Γεωργίου Καρύτση ὁρμώμενος ἐκ τῆς Εὐαγγ. περικοπῆς περιέγραψε τὸν σταυρόν, ὃν ἤρατο ὁ Κύριος καὶ ὃν καλούμεθα νὰ ἄρωμεν καὶ ἡμεῖς.

Ὁρκωμοσία νέου Συνοδικοῦ. — Τῇ παρελθούσῃ Τρίτῃ 17 τρέχοντος τελεουργοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀθηνῶν ἐγένετο ἡ ὁρκωμοσία τοῦ ἐκ τῶν νέων Συνοδικῶν Ἐπισκόπου Σύρου Τήνου Ἀθανασίου ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

Ἱερὰ Σύνοδος. Προχθὲς 18ῃ ὑπερεσοῦντος ἡ Ι. Σύνοδος συνῆλθεν εἰς τὴν α' αὐτῆς Συνεδρίαν τῆς νέας συνοδικῆς περιόδου Μετὰ τὴν νενομισμένην τελετὴν τοῦ ἁγιασμοῦ, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης ἐχαιρέτησε τὰ συνοδικὰ μέλη, καταλλήλως προσφωνήσας τὰ εἰσιόντα καὶ τὸν παρόντα ἐκ τῶν δύο ἀρτίως ἀναλαβόντων συνοδικὰ καθήκοντα Ἐπισκόπων Σύρου καὶ Τήνου Ἀθανάσιον, ὅστις καὶ ἀπήντησεν εὐχαριστῶν.

Κατὰ τὴν ἄνω συνεδρίασιν ἐνεκρίθησαν τὰ πρακτικὰ τοῦ διενεργηθέντος πρό τινος διαγωνισμοῦ πρὸς ἀποστολὴν εἰς Ἀγγλίαν καὶ Ἀμερικὴν ὑποτρόφων Γ. Ε. Ταμείου πρὸς εὐρυτέρας θεολογικὰς σπουδάς. Ἀπεφασίσθη δὲ ὅπως οἱ διαγωνισθέντες καὶ κατὰ σειρὰν ἐπιτυχίας ἐπιτυχόντες: Α΄) Ἀρχιμ. Ἀθηναγόρας Καββάδας. Β΄) ὁ διάκονος Χριστοφόρος Ἀργυριάδης καὶ Β΄·) διάκονος Μεθόδιος Παπαγεωργίου συμπληρώσωσιν ἐν Ἀγγλίᾳ τὰς σπουδὰς αὐτῶν.

— Ἐνεκρίθη ὁ κατάλογος, τῶν ἐν τῇ Ριζαρείῳ Σχολῇ 10 νέων ὑποτρόφων τοῦ Γ.Ε.Ταμείου Λιακογιάννη Ἰωάννου, Δημουλᾶ Χαραλάμπους, Ραμέρα Ἰωάννου, Οἰκονομοπούλου Γεωργίου, Λαζάρου Κωνσταντίνου, Σταθάτου Σπυρίδωνος, Λιανοστάθη Ἰωάννου, Λαζάρου Νικοστράτου, Παρασκευᾶ Στυλιανοῦ, Ἐπισκόπου Εὐαγγέλου.

Ἀπεφασίσθη δὲ συγχρόνως, λόγῳ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν συμμετασχόντων εἰς τὸν προκηρυχθέντα διαγωνισμόν, ἵνα αὐξηθῇ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν προσλαμβανομένων ἐκ τῶν ἐπιλαχόντων 5 μὲν ὡς ὑποτρόφων τοῦ Γ. Ε. Ταμείου, ἑτέρων δὲ 5 ὡς ὑποτρόφων κληροδοτήματος διατιθεμένου ὑπὸ τῆς Ι. Μητροπόλεως.

Ἐπίσης ἀπεφασίσθη ἵνα εἰς ἀντικατάστασιν ἑνὸς ἀποβιώσαντος ὑποτρόφου τοῦ Γ. Ε Τ. προσληφθῇ ὁ πρῶτος ἐπιλαχὼν ἐκ τῶν λαβόντων μέρος εἰς τὸν ἐνεργηθέντα κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο διαγωνισμόν.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΡΙΖΑΡΕΙΟΣ ΕΚΚΛΗΣ. ΣΧΟΛΗ

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον προκηρύσσει διαγωνισμὸν πρὸς πλήρωσιν μιᾶς κενῆς θέσεως ὑποτρόφου ἐν τῇ Ριζαρείῳ Σχολῇ τῆς κληρονομίας Δ. Στίνη, εἰς ὃν γίνονται δεκτοὶ μαθηταὶ ἐκ γονέων γνησίας καταγωγῆς Ἀθηναίων ἢ τοιούτων ἐκ τῆς Ἐπαρχίας Ἀττικῆς, ἔχοντες καὶ ἅπαντα τὰ ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ ἀπαιτούμενα προσόντα. Πληροφορίαι εἰς τὴν Ῥιζάρειον Σχολήν. Αἰτήσεις δεκταὶ μέχρι τῆς 5ης 8βρίου συμπεριλαμβανομένης.

Τὸ ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς κατὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ τέως Δήμου Κλεωνῶν ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Δημητρίου ἐπιλεγομένης Στεφανία Διακηρύττει ὅτι:

Ἐκτίθεται εἰς Δημοπρασίαν πενταετοῦς ἐνοικιάσεως ὁ ἐν θέσει Παληάμπελα καὶ περιβόλιον περιφερείας Ἁγίου Βασιλείου τέως Δήμου Κλεωνῶν ἐκ στρεμμάτων 22 εἴκοσι δύο ὡς ἔγγιστα ἀγρὸς τῆς ἱερᾶς Μονῆς Στεφανίου, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὅρων τῆς ὁμοιαρίθμου τῇ παρούσῃ ἡμετέρας συγγραφῆς ὑποχρεώσεως, ἧς ἀντίτυπα ἔχουσιν ἤδη κατατεθῇ ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Νομαρχίας Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας τοῖς Γραφείοις τῶν Κοινοτήτων Νέας Κορίνθου, Χιλιομοδίου καὶ Ἁγίου Βασιλείου τέως Δήμου Κλεωνῶν καὶ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς· ἡ Δημοπρασία τῆς προκειμένης ἐνοικιάσεως ἐνεργηθήσεται ἐν Χιλιομοδίῳ πρωτευούσῃ τοῦ τέως Δήμου Κλεωνῶν ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Κλεωνῶν Σοφοκλέους Σπηλιοπούλου καὶ ἑνὸς μέλους τοῦ ἡγουμενοσυμβουλίου, εἰς τὸν συνήθη τῶν Δημοπρασιῶν τόπον τῆς 29 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ἀπὸ ὥρας 10 π. μ. μέχρι τῆς 12ης τῆς μεσημβρίας.

Ὡς πρώτη προσφορὰ διὰ τὴν προκειμένην ἐνοικίασιν, ὁρίζεται τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν ἑκατὸν (100) ἐτησίως.

Ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ Στεφανίου τῇ 4 Σεπτεμβρίου 1919.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς κατὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ τέως Δήμου Κλεωμενῶν τῆς ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Δημητρίου ἐπιλεγομένης Στεφανία Διακηρύττει ὅτι

Ἐκτίθεται εἰς δημοπρασίαν πενταετοῦς ἐνοικιάσεως, ἡ ἐν θέσει Λαντάκια Τσοῦρκα περιφερείας τέως Δήμου Κλεωνῶν χορτονομὴ τῆς ἱερᾶς Μονῆς Στεφανίου.

Ἡ Δημοπρασία τῆς προκειμένης ἐνοικιάσεως ἐνεργηθήσεται ἐν Χιλιομοδίῳ Πρωτευούσῃ τοῦ τέως Δήμου Κλεωνῶν ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Κλεωνῶν Σοφοκλέους Σπηλιοπούλου καὶ ἑνὸς μέλους τοῦ ἡγουμενοσυμβουλίου εἰς τὸν συνήθη τῶν Δημοπρασιῶν τόπον τὴν 29 Σεπτεμβρίου ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ἀπὸ ὥρας 10 π. μ. μέχρι τῆς 12ης τῆς μεσημβρίας, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὅρων τῆς ὁμοιαρίθμου τῇ παρούσῃ ἡμετέρας συγγραφῆς ὑποχρεώσεως, ἧς ἀντίγραφα ἔχουσιν ἤδη κατατεθῇ ἐν τῷ Γραφείῳ Νομαρχίας Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας, τοῖς Γραφείοις τῶν Κοινοτήτων Νέας Κορίνθου, Χιλιομοδίου καὶ Ἁγίου Βασιλείου καὶ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς.

Ὡς πρώτη προσφορὰ διὰ τὴν προκειμένην ἐνοικίασιν, ὁρίζεται τὸ ποσὸν τῶν δραχ. τρισχιλίων (3000) ἐτησίως. Ἐν τῇ ἱερᾷ Μονῇ Στεφανίου τῇ 4 Σεπτεμβρίου 19[illegible]

Τὸ ἡγουμενοσυμβούλιον

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ: Ἐν Ἑλλάδι δρχ. 15,
» » Ἐξωτερικοῦ δρχ. 20.
Ἕκαστον τεῦχος δρχ. 0.35.

Διευθυντὴς ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Τακτικὸς Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου
Γραφεῖα ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει Ἀθηνῶν
Ὥρα ἐντεύξεων 5 — 6. μ. μ.